

15. De kleine profeten (1)

HOSEA, JOEL en AMOS

D.T. Brinkman

Het begrip "kleine profeten" betekent in geen geval dat de 12 boeken die samen deze groep vormen "minder" zijn dan de boeken die aangeduid worden met de "grote profeten". De boeken zijn eenvoudigweg korter (minder lengte, dunnere boeken) en worden daarom zo genoemd. Sommige van de schrijvers woonden in Israël, anderen in Juda.

In deze korte beschrijvingen zult u merken dat we over het ene boek heel andere informatie dan over het andere verstrekken. Dat komt met name omdat sommige boeken inhoudelijk overlap hebben en het daarom ons inziens interessanter is om in dat geval andere punten voor het voetlicht te halen. De kern van elke bespreking is altijd wel dat we enige informatie over de profeet en uit het boek willen verstrekken en daarnaast, wanneer relevant, nog wat extra achtergrondinformatie.

HOSEA

Hosea was een tijdgenoot van Jesaja en Micha en hij leefde in het Noordelijke koninkrijk - het 10-stammenrijk "Israël". Zijn profetieën betreffen met name de staat waarin Israël zich bevond op dat moment, wat God daarvan dacht en wat de gevolgen daarvan zouden zijn. Hoewel hij met nadruk tegen en over Israël profeteert, is er ook profetie over Juda.

Het boek Hosea is het verhaal van een verbroken, kapotte, liefdesrelatie - door overspel. Letterlijk en figuurlijk. Hosea huwde een "ontuchtige vrouw" (hoer), omdat God hem daarvoor de opdracht gaf:

"De Here zeide tot Hosea: ga heen, neem u een ontuchtige vrouw en kinderen uit een ontuchtige geboren, want het land wendt zich in schandelijke ontucht" [Hosea 1:2].

Hosea deed wat de Here hem gebod, hij 'ging heen' en trouwde met Gomer. Zij kreeg een (eerste) kind van hem, een zoon genaamd Jizreël - een naam die verwijst naar het oordeel over Israël. Vervolgens werd een meisje geboren: Lo-Ruchama. Een veelbetekenende naam, "Geen Genade meer" want: "Ik zal mij voortaan niet meer over Israël ontfermen, dat Ik hun iets vergeven zou". Daarna kreeg zij weer een zoon, die Lo-Ammi genoemd werd, wat betekent: "Niet Mijn volk" want "gij zijt Mijn volk niet en Ik zal de uwe niet zijn". Er volgt echter meteen een belofte achteraan, waaruit te zien is dat de Here niet voor altijd zijn volk verstoot: "Eens echter zullen de kinderen Israëls talrijk wezen als het zand der zee [...] zullen zij genoemd worden kinderen van de Levende God" (Hosea 2:10).

Kort maar krachtig maakt God duidelijk, in het tweede hoofdstuk van Hosea, dat hij het volk Israël heeft geoordeeld, géén genade meer heeft voor ze en ze *tijdelijk* verstoot. Hosea's vrouw, Gomer, is van hem weggegaan of verstoten. Zij heeft overspel gepleegd en hij laat haar gaan. Hij blijft alleen achter met zijn kinderen. Maar, net zoals God Israël weer aanneemt doet Hosea dit ook. Want Hosea, ondanks dat het een ontuchtige vrouw was, hield wel degelijk van Gomer. Hij **koopt** haar terug - ze was in slavernij geraakt, waarschijnlijk doordat ze schulden had- maar zondert haar af. "Veel dagen zult gij blijven zitten; gij zult geen ontucht bedrijven, geen man toebehoren; en ook ik zal tot u niet komen" zegt Hosea in hoofdstuk 3:3. Dit was het beeld van Israël; die lange tijd zonder "man" zou zijn. Maar, er zal herstel zijn!

Darby schrijft, reeds lang voordat Israël weer een staat was, onder verwijzing naar de 1e Petrus brief het volgende in zijn commentaar bij Hosea:

"De Joden zullen zonder twijfel weer ingaan in de laatste dagen, de Heilige Geest drukt zich duidelijk uit in deze passage net zoals op vele andere plaatsen welke door de apostelen worden geciteerd"

en over Hoofdstuk 3 zegt hij:

"dit gedeelte onthult een ander detail over de geschiedenis van de Joden tijdens hun periode van verwerping, een verwerping die gevolgd zal worden door een terugkeer naar hun God. Israël zou een lange tijd van God gescheiden zijn waarbij zij geen relatie met God noch met valse goden zal hebben, noch een koning, noch priesters, geen offerdienst; maar daarna zullen zij terugkeren en God zoeken en David hun koning. [...] Zij zullen hun **hart** buigen voor God en Zijn goedheid in het laatst der dagen".

[DARBY'S SYNOPSIS OF THE BOOKS OF THE BIBLE]

Zoals Gomer echter weer Hosea's vrouw werd, en hersteld werd, zo zal ook Israël dus hersteld worden. God zegt niet voor niets in hoofdstuk 11:8 "Hoe zou ik u prijsgeven, Efraïm, u overleveren, Israël? [...] Mijn hart keert zich om in Mij, ten volle wordt mijn erbarming opgewekt". Hoeveel houdt God wel niet van Zijn volk dat Hij dit zegt? En niet alleen wordt Israël letterlijk hersteld, zoals we vanaf 1948 konden zien, maar ook Geestelijk! Want ze zijn nog steeds zonder "man", nog steeds zonder eredienst, nog steeds zonder priesters.... Het éérste gedeelte van God's belofte aan hen heeft Hij ingelost, het tweede zal zeker komen.

Hosea's naam

Hosea betekent "hulp", "redding" en/of "verlossing". Het komt van hetzelfde hebreeuwse woord als waarvan de naam Jozua of Joshua is afgeleid, welke wij kennen uit het Nieuwe Testament in de (vergriekste) vorm: Jezus. Zo zien we in de naam, het leven en werk van deze profeet hoe God met

Zijn volk handelt en dat God door Hosea heen zichzelf ook openbaart; eens zal het volk Jezus zien en ééns zullen ze Hem aanvaarden als de Messias!

JOEL

Veel mensen kennen de profeet Joël alleen van het feit dat Petrus hem, op de 1e pinksterdag, citeert: "En het zal zijn in de laatste dagen, zegt God, dat Ik zal uitstorten van mijn Geest op alle vlees; en uw zonen en dochters zullen profeteren, en uw jongelingen zullen gezichten zien [...] En het zal zijn dat al wie de naam des Heren aanroept, behouden zal worden" [Handelingen 2:17-21]

Joël leefde en profeteerde in/rond 830 voor Christus, en leefde in Juda. Er was hongersnood in het land, mens en dier zag de dood in de ogen. Er was een sprinkhanenplaag geweest, droogte en branden. Zelfs de tempeldienst was stopgezet omdat er niet voldoende meer was om te offeren. Het volk was in zonde gevallen en Joël roept het volk op terug te keren naar God en zich af te keren van de zonde. De basis van Joëls profetie is: keer je af van de zonde en bekeer je!

Joël predikt de "dag des Heren" en de komst daarvan. Daarnaast kijkt hij bijna 900 jaar in de toekomst en profeteert over die andere "dag van de Here"; de eerste pinksterdag. De dag dat er redding zou zijn voor degenen die de Here aannam! Petrus zegt dat deze profetie van Joel vervuld was in de pinksterdag. Dat wil zeggen: het was er op van toepassing. Zoals een profetie vaker meerdere vervullingen kent. Want niet alles uit deze profetie is op de pinksterdag vervuld. Er zal nog een ander moment komen dat de profetie uit Joël 2:28v.v. **volledig** vervuld zal worden. De pinksterdag was het begin van deze vervulling. Immers; er was toen geen sprake van een verduisterde zon, maan als bloed en vuur en rook... De "Dag des Heren" is daarom nog steeds aanstaande (vergelijk ook Openbaringen 6:12-17). Dat Petrus het gedeelte uit Joël aanhaalt is echter niet toevallig; de eerste pinksterdag is het herstel van God's handelen met Zijn volk, Israël, én het vergaderen van dat andere volk, uit de heidenen: de Gemeente.

In Joël wordt het beeld van de ravage en de ellende van het volk die door de sprinkhanen e.d. is aangericht gebruikt als beeld, als waarschuwing, voor het volk voor die dag des Heren. In Joël wordt heel kort aangestipt hoe het er in de eindtijd aan toe zal gaan: er zal een sterke vijand uit het Noorden komen die -als instrument van Gods vergelding- het hele land "op de kop" zal zetten. Maar God belooft ook dat als zij zich bekeren en berouw tonen Hij die vijand zal verdrijven en hun zonden voor altijd vergeven zouden zijn. Als teken hiervan zal de Heilige Geest over het gehele volk worden uitgegoten.. en een ieder die Gods naam aanroept zal behouden worden. Let wel: **dit is een belofte voor en aan Israël!** (1)

Over Joel zelf is verder weinig bekend, in het boek verteld hij alleen het allernoodzakelijkste over zichzelf, namelijk dat hij Joël de zoon van Petuël is en dat het Woord des Heren tot hem kwam. Uit de context (het rechtstreeks aanspreken van de priesters bijvoorbeeld) kan echter afgeleid worden dat hij in Jeruzalem was en daar zijn profetieën uitsprak. De manier waarop hij over de priesters spreekt maakt ook duidelijk dat hij niet tot de priesterklasse behoorde (Hoofdstuk 2:17). De profeet Amos citeert Joël. Dit toont aan dat Joël door anderen (tijdgenoten, iets latere profeten) als een waarachtig profeet werd gezien (Amos 2:2 = Joël 3:16) en dat zijn boek toen reeds circuleerde in Juda. (2)

AMOS

Deze profeet wordt vaak een schaapherder genoemd. Dit is niet juist; de NBG-vertaling heeft inderdaad terecht de tekst vertaald als "een van de schapenfokkers uit Tekoa". Daarnaast zal hij wellicht inderdaad zijn eigen schapen of kudden gehoed hebben, alhoewel anderen beweren:

"Hij lijkt te hebben behoord tot de laagste sociale klasse, de herders, een man die de kudden van anderen in het open veld moest hoeden en wilde vijgen of vruchten verzamelde"
["CLARKE'S COMMENTARY", Adam Clarke]

Hij was echter geen schaapherder maar één van de **schapenfokkers** van Tekoa. Daarnaast was hij géén profeet 'van beroep' of opleiding; hij kwam niet van de profetenschool die indertijd door Samuel was opgericht en die er in het vervallen en corrupte Israël voor zorgde dat er tenminste nog éniig onderwijs en geestelijk leven was. Tekoah was een klein stadje of dorp, ten zuiden van Bethlehem. De olie van Tekoah was de beste die er was. Waarschijnlijk verzamelde Amos dus wilde vijgen of olijven om er olie van te maken. Daarnaast was hij kweker van vijgen (Amos 7:14). Een rijk man zal hij niet geweest zijn, maar arm ook niet.

Amos verwijst in de eerste verzen naar "de aarbeving"; deze aarbeving moet Israël flink geschokt hebben want zelfs Josephus Flavius verwijst hier nog weer naar. Het boek is later (klaarblijkelijk ná de aarbeving) samengesteld uit profetieën die Amos heeft uitgesproken en die verzameld zijn, waarbij Amos naar alle waarschijnlijkheid zelf de samenstelling/verzameling heeft gemaakt. Het is een goed georganiseerd schrijven. (3)

Het boek Amos vertoont veel parallellen met Joël. Joël sprak tegen Juda, Amos tegen Israël alhoewel hij zelf uit Juda kwam. Zoals we eerder zagen citeert Amos uit het boek Joël en hij was dus bekend met Joëls werk als profeet. De profetie van Amos is recht-toe recht-aan en compromisloos. In Israël was de Baals-cultus en het aanbidden van het kalf (een cultus uit Egypte) gemengd met de ware aanbidding van God. Er was dus een menggeloof ontstaan en in Bethel was de cultus van de verering van het kalf door Jerobeam I ingesteld. Dat is dan ook de plaats waar Amos door God heengestuurd wordt.

Jerobeam II regeerde en er was vrede in het rijk. Er was een tijd van grote voorspoed aangebroken en de mensen hadden het (materieel) goed - dat wil zeggen: de beter gesitueerden leefden in luxe, over de rug van de lagere sociale klassen. Mensen hadden God ook uit het oog verloren; ze leken Hem niet nodig te hebben. Het volk van Israël verwierp Amos' profetie. Het is niet bekend wat er gebeurd is verder met Amos.

Amos kondigt het gericht aan over Israël, waaronder de dood van Jerobeam II, maar het is een boodschap die men niet wil horen. Amasja, de priester van Bethel, stuurt aan Jerobeam dan ook een bericht en zegt: "Amos smeedt een samenzwering tegen u te midden van het huis Israëls; het land zal zijn woorden niet kunnen verdragen". Vervolgens zegt hij tegen Amos (hij wil kennelijk toch ook geen onschuldig bloed aan zijn handen hebben!) "Ziener! Ga heen, vlucht naar het land Juda; eet daar brood en profeteer daar. Maar in Bethel moogt gij voortaan niet meer profeteren want dit is een koninklijk heiligdom [zie eerder, rb] en het is een rijkstempel".

In hoofdstuk 9:11 v.v. lezen we vervolgens toch nog woorden van hoop voor Israël:

"Te dien dage zal ik de vervallen hut van David weder oprichten, Ik zal haar scheuren dichten en wat daarvan is ingestort overeind zetten; Ik zal haar herbouwen als in de dagen van ouds opdat zij beërven de rest van Edom en van al de volken over wie mijn naam is uitgeroepen, luidt het woord des Heren, die dit doet" (Amos 9:11-12).

Duidelijk is dat **de Here** dit doet. Israël zélf zal het niet kunnen doen, Hij is het die herstel geeft. Dit gedeelte kennen we, uiteraard, ook in een ander verband; het wordt geciteerd in [Handelingen](#) 15 door Jakobus. Maar ook hier kijkt de profeet niet alleen naar de gemeente die ontstaat, hij kijkt veel vóórder in de toekomst, naar Israëls herstel als volk van God, een herstel wat, op dit moment, nog in de toekomst ligt.

-
- 1) Naar: Darby's Synopsis of the Books of the Bible
  - 2) Naar: Barne's Notes on the Bible
  - 3) idem.

16. De kleine profeten (2)

OBADJA, JONA en MICHA

D.T. Brinkman, naar: zie bronnen

Een kleine profeet kan soms veel stof tot nadenken leveren! In deze les bestuderen we Obadja, Jona en Micha. Met name in het boek van Jona zit veel verborgen –qua profetie en achtergrond- en we kunnen dit boek alleen begrijpen, en het gedrag van Jona, als we de historie van Israël en de omliggende volken kennen. Het boek Micha bevat veel profetie over de "verre" toekomst en het is een profetie aan alle volken, niet alleen aan Israël of Juda gericht.

OBADJA

Profetie over Edom

De naam Obadja betekent "Dienaar van Jehovah" of "Dienaar van Jahweh". De naam komt vaker voor in het Oude Testament, maar geen van hen is de profeet. We weten niets over deze profeet's achtergronden behalve dat hij door God gezonden was om een **profetie tegen Edom** te brengen. Op zich is dit niet verwonderlijk; zoals we weten waren er in Israël profetenscholen en er zijn dus veel profeten geweest die nergens genoemd worden. Het toont ook aan dat het niet de profeet zélf is die belangrijk is, maar het **woord dat hij spreekt** namens God.

Edom

De boodschap van Obadja is dat God Edom zal straffen omdat het de vijanden van Israël heeft geholpen in hun pogingen Israël te vernietigen – en dit terwijl het broedervolken waren! Israël immers waren de nakomelingen van Jakob, de Edomieten waren de nakomelingen van Ezau. Toch hadden ze een lange historie van onderlinge haat. We lezen hiervan onder andere in Numeri 20:20-21 "Maar hij zeide: Gij zult niet doortrekken. En Edom rukte uit hem tegemoet met een geweldig leger en een sterke macht. Toen nu **Edom weigerde Israël door zijn gebied te laten trekken**, boog Israël zijwaarts van hem af". Oorlog met het broedervolk was wat Israël niet wilde en mocht, vandaar dat zij om het land heentrokken. Wat Mozes vroeg van de Koning van Edom was een vrije doortocht, via de "Koninklijke weg", waarschijnlijk de handelsroute door Edom. Deze weigerde echter tot tweemaal toe en dreigde met geweld – zelfs toen Mozes vergoeding aanbood voor het gebruik van het water (voor het drinken van het vee onder andere) onderweg.

Ongeveer dertig jaar na deze gebeurtenis werd Edom door Egypte ingenomen en onderworpen (door Ramses III). David veroverde het land, maar later werd het weer onafhankelijk. We komen de Edomieten tegen in inscripties, waaruit blijkt dat de koning van Edom aan Tiglath-pilezer, de koning van Assyrie, eer bewijst (736 v. Christus). In 586 voor Christus steunden de Edomieten de Babyloniërs in hun oorlog tegen Israël – ze steunden Nebukadnezar in zijn oorlog en hielpen bij het vernietigen van Jeruzalem – vgl. ook Klaagliederen 4:21. Doordat de Joden weggevoerd werden trokken de Edomieten in het (vruchtbare) land Juda.

In zijn profetie komt duidelijk naar voren dat Edom door God klein gemaakt zal worden, vanwege hun misleiding en hun houding ten opzichte van Israël. Daarnaast hadden ze bij de inval in Jeruzalem, in 586 v. Christus, Jeruzalem geplunderd. Obadja profeteert tegen ze in het 12^e - 16^e vers (S.V.):

Toen zoudt gij niet gezien hebben op den dag uws broeders, den dag zijner vervreemding; noch u verblijd hebben over de kinderen van Juda, ten dage huns ondergangs; noch uw mond groot gemaakt hebben, ten dage der benauwdheid; Noch ter poorte Mijns volks ingegaan zijn, ten dage huns verderfs; noch gezien hebben, ook gij, op zijn kwaad, ten dage zijns verderfs; noch uw handen uitgestrekt hebben aan zijn heir, ten dage zijns verderfs; Noch gestaan hebben op de wegscheiding, om zijn ontkomenen uit te roeien; noch zijn overgeblevenen overgeleverd hebben, ten dage der benauwdheid. Want de dag des HEEREN is nabij, over al de heidenen; gelijk als gij gedaan hebt, zal u gedaan worden; uw vergelding zal op uw hoofd wederkeren. Want gelijk gijlieden gedronken hebt op den berg Mijner heiligheid, zo zullen al de heidenen geduriglijk drinken; ja, zij zullen drinken en inzwelgen, en zullen zijn als of zij er niet geweest waren.

Obadja maakt duidelijk dat de Here en het volk Israël de Edomieten nog steeds als **broeders** zien. Maar dat hun wangedrag ten opzichte van Israël tevens niet ongestraft kan blijven. Hier zien we waar dit wangedrag onder andere uit bestond: mee-invallen in Jeruzalem, een toast (!) uitgebracht op de

overwinning op Israël op de "heilige berg" (Sion, de Tempelberg, oftewel de Tempel onteerd), op de wegen de vluchtelingen opwachten en ombrengen etc. Het moet een bloedige slag geweest zijn waaraan Edom zich mede-schuldig heeft gemaakt. En Obadja profeteert: zo zal het jullie ook vergaan en uiteindelijk zal het zijn **alsof jullie er nooit geweest zijn**.

In de 4^e eeuw voor Christus kwam de profetie uit; het trotse volk dat zichzelf onoverwinnelijk achtte (hoewel ze al eeuwenlang vazallen waren van andere koninkrijken) werd afgeslacht en verdreven uit hun land, waar ze woonden in rotskloven (Petra) en op de bergen. Een gedeelte woonde nog in het zuidelijke gedeelte van Juda (zie eerder), het gebied werd bekend onder de Griekse naam Idumea, maar als volk of land bestonden ze niet meer.

In 126 v. Christus werden de resterende Edomieten door de Priester *Hyrchanus of Hurkanos*, overgehaald om Jodengenoten te worden door zich te laten besnijden. Hij was een "waardig man" die een grote som geld had gestort in de kas van de Tempel. Zijn kleinzoon wordt genoemd door Josephus, *Ant, XIII, viii, 4*. Hij zou zijn grootvader hebben vermoord. Er is overigens enige twijfel of dit dezelfde Hyrchanus is. Na de verovering, door de Romeinen, van Israël (Palestina) werd er van de Edomieten niets meer gehoord.

De laatste Edomiet die we kennen, in het Nieuwe Testament, was Herodes de Grote – een "zetbaas" van de Romeinen-, hij werd een Idumeeër genoemd. Of hij een Edomiet was is niet helemaal zeker, maar zijn vader was heerser over onder andere Idumea. Gezien zijn achtergrond, afkomst en samenwerking met de Romeinen was hij gehaat door de Joden.

In het land of gebied woonden er ook die de Here Jezus volgden (Marcus 3:8). Of dit Joden waren of Edomieten (van oorsprong) is niet bekend. Na de val van Juda, onder de Romeinen, is er niets meer gehoord van de Edomieten. Waarschijnlijk zijn ze samen met de Joden weggevoerd c.q. in de diaspora gegaan. Omdat de restanten van Edom tot de jodengenoten gerekend kunnen worden en hun taal sterke verwantschap met het Hebreeuws had waren ze niet meer herkenbaar als volk.

Nakomelingen van Esau

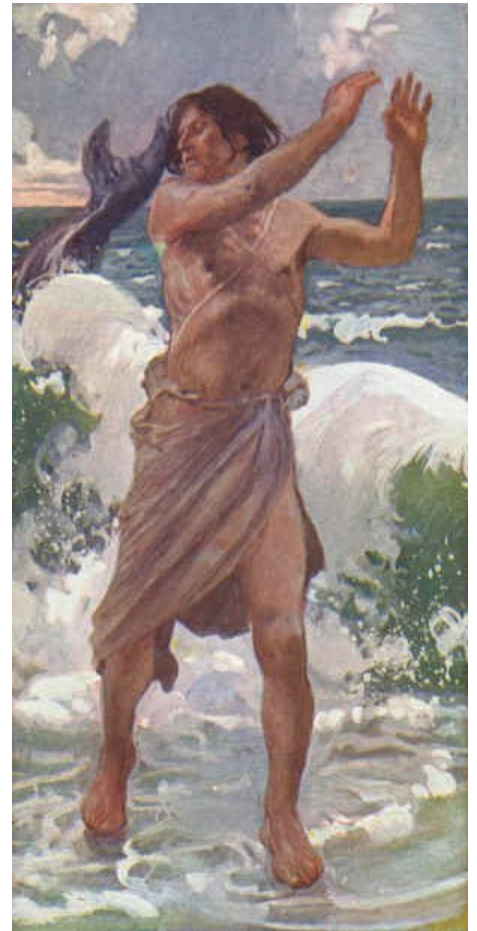
De Edomieten worden de nakomelingen van Esau genoemd, maar het was een mengvolk; Esau trouwde namelijk met een dochter van een van de stamhoofden, Ana, van de Choriëten - de oorspronkelijke bewoners van het gebied. Daarnaast had hij diverse andere (bij)vrouwen, waaronder een "dochter van Ismaël", zoon van Abraham en zijn slavin Hagar, oftewel zijn nicht. Zijn nakomelingen worden "Edomieten" genoemd, naar hun stamvader: Esau (vgl. Genesis 36:15-19). Het huwelijk tussen Esau en zijn nicht toont aan dat er toen waarschijnlijk redelijk goede banden waren tussen de stammen onderling. Het is daarom des te verwonderlijker dat Israël geen vrije doortocht kreeg van Edom, aangezien het hier echte broedervolken betroffen die in taal en cultuur veel verwantschap hadden.

Religie

Over de (oorspronkelijke) religie van Edom is (weinig tot) niets bekend.

JONA

Jona was een profeet, wellicht uit een profetenschool, die ten tijde van de regering van Jerobeam II zijn bediening had. Zie 2 Koningen 14:23-25. Zijn naam betekent "Duiif". Het boek Jona staat chronologisch gezien dan ook niet op de juiste plaats in de Bijbel, zoals overigens veel boeken. Het is mogelijk dat niet Jona zelf maar een latere schrijver zijn verhaal te boek gesteld heeft. Het verhaal geeft geen directe aanwijzingen hierover.

Volgens het gedeelte in 2 Koningen werd het rijk van Israël uitgebreid (gebied werd terugveroverd) zoals volgens de profetie van Jona was aangekondigd. Hiermee wordt Jona een "legitieme" profeet, zijn woorden waren waar gebleken. Dit is van belang om dit vooraf vast te stellen, omdat aan de inhoud van het boek Jona door velen –*met name theologen*– openlijk wordt getwijfeld.

In de tijd van Jona was Israël welvarend, maar het was een welvarendheid die ten koste ging van de armen, zie ook deel 1, onder **Amos**.

Jona hield van zijn volk en land. Maar hij was ook een trots en bevooroordeeld man. Toen God hem de opdracht gaf naar Nineve te gaan en tegen deze stad te profeteren wilde hij niet gehoorzamen en probeerde aan zijn opdracht te ontkomen door naar Tarsis te gaan (Klein Azie). Jona verkeerde in de onjuiste veronderstelling dat God buiten Israël geen macht had.

Tegenwoordig denken wij als "moderen" gelovigen dat dat heel erg vreemd is, maar er was een eenvoudige en duidelijke reden voor deze gedachtengang. Elk volk (omringende landen) had namelijk vaak zijn eigen "godheid", en de "macht" van de godheid was volgens de toen geldende opvattingen streek- of land-gebonden. Denk aan de Baälsriten, zie ook [Leviticus, Numeri en Deutoronomium](#), waar we zien dat elke stad of streek zijn eigen Baäl of afgod had. Hoewel Jona, als profeet, beter had moeten weten uiteraard. Tijdens zijn vlucht, die hij per boot onderneemt, ontdekt hij dat Gods' macht verder gaat dan de landsgrenzen en uit zijn antwoord (Jona 1:9) is duidelijk dat hij ook erkent dat God de Hemel en aarde gemaakt heeft. De reactie van de bemanning is dan ook een van grote schrik: tegen die God –de schepper van Hemel en aarde– heeft Jona een overtreding begaan? Hij had ze wel verteld dat hij op de vlucht was voor zijn godheid –en aangezien men geloofde dat die streekgebondenheid van toepassing was had men hem meegenomen zonder zich daar klaarblijkelijk druk over te maken. Maar nu lag de zaak heel anders!

Opvallend detail: aan andere goden wordt de schepping klaarblijkelijk niet toegeschreven! Daarom weet de bemanning meteen dat het een verloren zaak was (vgl. 1:10, 11). Het verhaal resulteert in het overboord zetten van Jona, en de bekering van de bemanning (Jona 1:14 v.v.)

De redding van Jona

In Jona 1:17 – 2:10 lezen we: "En de Here beschikte een grote vis om Jona in te slokken; en Jona was in het ingewand van de vis drie dagen en drie nachten [...] En de Here sprak tot de vis en deze spuwde Jona op het droge". Als we het hele gedeelte lezen zien we dat het zeker geen prettig verblijf was, Jona vergelijkt het met "het dodenrijk". In Jona 2:7 lezen we: "toen mijn ziel in mij versmachtte". Letterlijk: "overdekt was". Het woord wordt in andere gedeelten van de Bijbel gebruikt voor het weergeven van een toestand van flauwvallen of bewusteloosheid vanwege hitte (Jona 4:8), uitdroging vanwege gebrek aan water (Amos 8:13), uitputting, etc. Het lijkt dus op een comateuze toestand waarin Jona zich bevond. Jona belijdt zijn zonde, zijn opstand tegen God, en God verhoort zijn gebed: de vis spuugt hem uit. Waar dit was wordt niet vermeld.

Uit de kinderbijbel-verhalen weten de meeste na te vertellen dat Jona door een "walvis" werd opgeslokt en daarin was voor drie dagen en nachten. Hierop richt zich veel kritiek; mensen weten te vertellen dat een walvis nooit een mens kan inslikken – en dat is juist. Ook veel Christenen geloven niet wat hier staat. Dit omdat ze zijn opgevoed met een onjuiste weergave van de Bijbel en... Laten we het eens zo stellen: als wij als Christenen geloven dat God de Hemel en aarde heeft geschapen, maar niet aanvaarden dat God een creatuur ("vis") kon maken welke Jona opslokte en redde, hoe zit het dan met ons geloof? Hoe kan het dan dat we wél geloven in een schepping? Of geloven we daar ten diepste ook niet in? Hoe kunne we wel geloven in een uittocht uit Egypte, met alle plagen die God zond over de Egyptenaren, of .. hoe kunnen we geloven in de kruisdood en opstanding van de Here Jezus en vervolgens niet geloven dat Jona door God gered werd middels een vis, die God "beschikte"?

Wonderen die vele malen groter zijn dan het wonder beschreven in het boek Jona geloven we wel als Christenen, maar het wonder van Jona's redding weigeren we te aanvaarden. Het is één van de "successen" van de moderne schriftkritiek die begon toen men het spreken van de slang in twijfel trok, de schepping inruilde voor evolutie, enz, enz. en die zal eindigen (geëindigd is) bij een totale ontkenning van alle Bijbelse waarheden inclusief de opstanding van de Here Jezus. Daarmee heeft de

Christen(heid) die zo denkt alleen voor zijn leven zijn hoop op Christus gevestigd en is daarmee de beklagenwaardigste mens die er is (vgl. 1 Korinthe 15:12 v.v.).

De tijd van Jona's verblijf in de vis is **een verborgen profetie**. Jona legt de profetie niet uit, omdat hij het waarschijnlijk niet weet of heeft begrepen – hij legt de gebeurtenissen alleen maar vast. Voor Jona telt dat hij dood was en na drie dagen en nachten weer levend werd. Als wij terugkijken, weten we waar dit op duidt mede omdat het in het Nieuwe Testament door de Here zélf wordt uitgelegd:

"Een boos en overspelig geslacht verlangt een teken, maar het zal geen teken ontvangen dan het teken van Jona, de profeet. Want gelijk Jona drie dagen en drie nachten in de buik van het zeemonster was, zo zal de Zoon des mensen in het hart der aarde zijn, drie dagen en drie nachten" [Mattheus 12:39-40]

Hiermee bevestigt de Here Jezus ten eerste het verhaal van Jona en tevens zijn status als Profeet. Daarnaast legt hij hier uit waarom het verhaal is vastgelegd; niet omdat het van belang is voor Jona, maar omdat het een téken is voor de Joden!

Wanneer hier sprake was van een allegorie (zoals de schriftcritici claimen) oftewel fictie, waarom dan drukte de auteur op een gewaarde profeet van God het stempel van een ongehoorzame en rebellerende man? In dit verband, uitgaande van de gedachte dat het hier fictie betreft, schreef J. Kelly: "de man die het heeft geschreven heeft zich schuldig gemaakt aan de belediging van de nagedachtenis van een profeet en kan daarom niet geïnspireerd zijn geweest door de Heer van deze profeet door een trouw dienaar zo in discredit te brengen". [J.R. Sampey]

Met andere woorden: alles wijst er op dat het boek een waarheidsgetrouw verslag is van het gebeurde. De samenstellers, tot slot, van de canon hebben het ook als zodanig geloofd en aanvaard anders was het boek nooit opgenomen geweest in onze Bijbel!

Het verhaal van Nineve

Het boek Jona vertelt –opmerkelijk genoeg– niets over Israël, maar wel over de stad Nineve. Daarnaast laat het de almacht van God zien, en zijn **genade** met mensen. Het verhaal is bekend: Jona moet profeteren tegen Nineve, dat het vernietigd zou worden wegens zijn grove zonde (Jona 1:1-2). De stad bekeert zich (Jona 3:8), en God besluit genade te tonen en vernietigt de stad niet.

De vraag dient zich aan waarom God één van zijn profeten zendt naar een stad en volk dat Hem niet (er)kent en niet tot de stammen van Israël behoort. Het antwoord moet hier gezocht worden: Nineve was een bedreiging voor het volk van Israël. Als we zien dat in deze stads-staat ca. 120.000 kinderen waren die links en rechts niet konden onderscheiden (ca. jonger dan 6 jaar) en de stad drie dagreizen groot was, dan kunnen we hieruit concluderen dat er op zijn minst een 400.000 tot 500.000 (!) mensen leefden in dit gebied. Nineve was gesticht door Nimrod (Genesis 10:11) en was de hoofdstad van Assyrië. De naam Nineve was oorspronkelijk Nina of Ninuaa, geschreven met de letter voor "water ingesloten" of "vis". Een frappante gelijkenis doemt op; Jona was drie dagen in de vis, en deze stad met een referentie naar "vis" in haar naam was drie dagreizen groot...! Wat de exacte uitleg is in dit verband kan ik helaas niet zeggen of duiden. Bekend is dat in de rivier de Tigris, waaraan Nineve lag, vis overvloedig voorkwam. In de stad bevond zich een enorme Ziggurat (afgodstempel) zoals die ook in Babylon en andere steden in dit gebied gevonden zijn.

Assyrië was een grootmacht en een (mogelijke) bedreiging voor Israël. Hoewel Israël niet direct in dit verhaal genoemd wordt, is er dus wel degelijk een (direct) verband met het volk Israël. Nu we dit weten, begrijpen we wellicht ook beter waarom Jona zo teleurgesteld was in het besluit van de Here om de stad te sparen. Immers: vernietiging van de hoofdstad (en het Koningshuis) van Assyrië zou betekenen dat de grootmacht gedestabiliseerd zou worden en Israël onbedreigd zou zijn. Denk hierbij ook aan de profetie van Jona welke we eerder tegenkwamen; 2 Koningen 14:23-25. God oordeelt anders; het berouw van de Koning en het volk, de bekering hiervan, telde voor Hem zwaarder dan Jona's politieke en patriotistische overwegingen, en daarbij: Jerobeam II en het volk Israël leefde in zonde. Wanneer de Here de stad zou hebben omgekeerd zou dit hun wellicht hebben bevestigd in hun dwaling.

De **onneembaar** geachte stad werd later veroverd en alsnog verwoest (platgebrand). Deze

verovering kon plaatsvinden doordat de rivier de Tigris **extreem** buiten haar oevers trad op dusdanige wijze dat de verdedigingswerken zwaar beschadigd raakten, de stad grotendeels overstroomde, en waardoor na een beleg van 2 jaar in het 3e jaar de stad werd overwonnen. Zoals ook door de profeet [Nahum](#) voorgezegd (Nahum 1:1-8).

MICHA

Micha leefde in dezelfde periode als Jesaja en Hosea. Joël, Amos, Obadja en Jona leefden toen (waarschijnlijk) niet meer en hij was één van de weinige overgebleven profeten van God samen met, waarschijnlijk, Hosea – die toen al zeer oud moest zijn. In het boek Jesaja (Jesaja 2:2-4) zijn een aantal verzen opgenomen die identiek zijn aan profetische woorden van Micha (Micha 4:1-3). Sommigen zijn daarom van mening dat **Jesaja deze heeft overgenomen**, oftewel Micha citeert. Hieruit blijkt overduidelijk dat het tijdgenoten waren van elkaar of dat Jesaja de profetie van Micha kende (gehoord of op schrift).

Micha's naam betekent "Wie is als de Heer". Hij kwam uit een klein plaatsje ten zuid-westen van Jeruzalem, en hij profeteerde in de tijd dat achtereenvolgens Jotam, Achaz en Jechizkia de Koningen over Juda waren. Tijdens zijn leven was Juda's grootste vijand het Assyrische rijk. Toen Achaz Koning was weigerde hij een bondgenootschap met Syrië, tegen Assirië, aan te gaan. Tijdens Jechizkia's regeerperiode werd Jeruzalem belegerd door Assirië (2 Koningen 16).

In Jeremia 26:16-19, ca. 120 jaar nadat hij leefde, wordt Micha als voorbeeld genoemd door de leiders van het volk wanneer men Jeremia wil doden. In Nehemia 11:17 wordt de zoon van Micha, Mattanja, genoemd als leider die "bij het gebed de lofzegging aanhief" alsmede zijn broer Bakbuja. Hieruit wordt duidelijk dat Micha een leviet was en zijn zoon had een taak in de Tempeldienst. De naam Micha komt op veel meer plaatsen voor, maar het is niet altijd dezelfde persoon – de naam was net als bijvoorbeeld Jozua een vrij veelvoorkomende naam.

In de tijd van Micha was Juda zeer welvarend, waarschijnlijk ook door de rooftochten en oorlogen tegen andere volken. Ze leefden niet naar God's wet en vereerden de afgoden. De Israëlieten waren materialistisch en deden aan vormen-godsdiens (de offers werden wel gedaan in de Tempel e.d.). Rechters en regering waren corrupt, men accepteerde omkoopsommen en de armen werden verdrukt. Micha sprak, namens de Here, zich hier tegen uit.

Tijdens Micha's leven was er sprake van veel valse profeten. Volgens Barne's was dit altijd het geval wanneer de tijd "nijpender" werd, dan omgaven de leiders van het volk zich met valse profeten die woorden spraken die zij wilden hoorden en het volk gerust stelden. Micha was géén valse profeet, zijn woorden bleken waar en zoals we hiervoor zagen wist men zich hém 120 jaar later nog te herinneren, in tegenstelling tot de vele valse profeten uit zijn tijd! Uiteraard wist men zich dit ook te herinneren vanwege het effect wat de profetie sorteerde: de bekering van Jechizkia en het volk!

Micha wordt in zijn woorden en leven bevestigd door de twee grootste profeten die Israël gekend heeft; Jesaja en Jeremia. De koningen en het volk luisterden naar de man God's. Dat maakt zijn boek of profetie des te interessanter!

De profetieën

In Micha 2 en 3 komen we de geweldadige machthebbers en de valse profeten tegen. Daarvóór kondigt hij het oordeel aan over Samaria en Jeruzalem (Juda) in hoofdstuk 1. Samaria wordt als eerste genoemd en tegen geprofeteerd omdat de verwoesting hiervan het dichtste bij was (ongeveer 4 jaar later). Hij begint echter zijn profetie met "Hoor gij volkeren allemaal; merk op gij aarde en haar volheid". Dit maakt meteen duidelijk dat Micha niet alleen of uitsluitend profeteert over of tegen Israël en/of Juda. De profetie van Micha strekt **veel verder** in de toekomst. Hij profeteert over iets wat alle volken aangaat, wat **de hele aarde aangaat**.

Wat is het dat de gehele wereld aangaat en niet alleen of exclusief Israël? In hoofdstuk 4 en 5 lezen we er alles over, maar eerst zien we in hoofdstuk 3 nog min of meer een "terzijde": het zal nacht worden voor Israël, voor zeer lange tijd. Vervolgens komt zijn profetie die de hele wereld aangaat:

1. **Het komende Vrederijk (Micha 4)**

Micha schouwt zeer ver in de toekomst; hij ziet "het laatst der dagen" (letterlijk: "het einde van de dagen") – en daarmee wordt niet de "eindtijd" bedoeld, maar het **Duizendjarig Rijk**, wanneer de volken de Messias zullen dienen en Hij als richter zal optreden (4:2, 3). Er wordt hier volgens de commentaren overduidelijk bedoeld op het einde van de beschaving zoals we die nu kennen en het (terug)komen van de Here Jezus naar deze aarde. Vanaf vers 6 profeteert Micha de wederopbouw of her-vergadering van het volk Israël door God's hand, eveneens in het Duizendjarig Rijk. De profetie van Micha hierover is kort en gaat niet verder in op de details of voorliggende geschiedenis. Het is een troost voor Israël dat ééns die tijd zal komen;

2. **De Geboorte van Jezus en de 2e komst (Micha 5)**

In Micha 5, de eerste 2 verzen, wordt de geboorte van de Here Jezus aangekondigd. Vervolgens, in vers 2, wordt weer een "sprong in de tijd" genomen, met het "Dan zal het overblijfsel zijner broeders terugkeren met de Israëlieten". Oftewel zowel Juda (en Benjamin) als Israël (de tien stammen) zullen terugkeren uit de diaspora. Dit is **nog nooit volledig** gebeurd mede omdat een groot deel van de 10 stammen nog "onvindbaar" zijn, ook nu nog. In de navolgende verzen worden regelmatig sprongen in de tijd genomen; de terugkomst uit Assur van Juda, vervolgens de verstrooiing onder de volken van "Jakob" (= de 12 stammen), en in die tijd zal de Here het land 'schonen' van alle afgoderij, de macht van Israël breken (vers 9 v.v.) – het land heeft dan ook een zeer lange periode "braak" gelegen, totdat Israël weer een natie werd in 1948.

Dit 2^e gedeelte bevestigt de visie welke we hebben op Micha 4, dat het daar zou gaan om het Duizendjarig Rijk en niet over een periode die reeds voorbij is of van toepassing zou zijn op de kerk; immers: hoe zou Micha profeteren over een periode die –voor de komst van Christus- voorbij was en vervolgens in Micha 5:3 de draad van het voorgaande hoofdstuk weer oppakken? Hoe zou dit op de kerk toegepast moeten worden nu Israël weer een natie is en de tekenen van herstel zichtbaar zijn sinds 1948? De geboorte van Christus markeert het begin van een periode die later ligt en waarover gesproken wordt in hoofdstuk 4 en 5:3 v.v. Het spreekt **doelbewust** over een **volledig herstel** van **geheel Israël**, alle 12 stammen. Hoewel de eerste 2 verzen van dit hoofdstuk in de geboorte van Christus hun éérste vervulling kregen, zullen ze in de 2e komst van Christus –met de navolgende verzen- volledig vervuld worden. De conclusie is dat hoofdstuk 4 en 5:3 v.v. in de toekomstige tijd vervuld zullen worden en dit is in lijn met andere Oud- en Nieuw-Testamentische profetie.

In hoofdstuk 6:1-8 lezen we dat de Here een "rechtsgeding" met Israël heeft. Ze houden de ceremoniële wetten, maar zo verzucht de profeet namens de Here.

"Zal de Here welgevallen hebben aan duizenden rammen, aan tienduizenden oliebekken? Zal ik mijn eerstgeborene geven voor mijn overtreding, de vrucht van mijn schoot voor de zonde mijner ziel? Hij heeft u bekend gemaakt, o mens, wat goed is en wat de Here van u vraagt: niet anders dan recht te doen en getrouwheid lief te hebben, en ootmoedig te wandelen met uw God" [Micha 6:7-8].

Met andere woorden: God verlangt van de Israëlieten géén offers en vormendienst, maar dat ze recht doen en wandelen met Hem, oftewel wáár geloof en daar uit handelen! En met deze profetie in hoofdstuk 6 en 7 keert Micha terug naar de "korte termijn profetie"; een waarschuwing aan Samaria en Jeruzalem. De referentie aan Omri is verder nog opvallend, zie 1 Koningen 16:21-28. Het boek sluit af met een lof aan God en een belofte aan het volk; God zal niet voor altijd "toorn" (woede) richting zijn volk houden maar ze vergeven, al betreft het hier wel een overblijfsel van het volk (wederom duidend op de verre toekomst), Hij geeft ze dus onverdierde genade:

"Wie is een God als gij, die de ongerechtigheid vergeeft en de overtreding van het overblijfsel van zijn erfdeel [=Israël] voorbijgaat [...] Hij zal zich wederom over ons ontfermen, Hij zal onze ongerechtigheden vertreden. Ja, Gij zult al onze zonden werpen in de diepten der zee. Gij zult trouw bewijzen aan Jakob, goedertierenheid aan Abraham, gelijk gij van oude dagen af aan onze vaders hebt gezworen" [Micha 7:18-20]

17. De kleine profeten (3)

NAHUM, HABAKUK en SEFANJA

Door: D.T. Brinkman, naar: zie bronnen.

NAHUM

Nahum betekent "De Heer zal troosten". Van de profeet is bekend dat hij uit de plaats Elkos komt, maar waar deze plaats precies lag is niet bekend - althans, volgens veel bijbelcommentatoren. Maar we lezen in Barnes' Notes on the Bible dat het plaatsje wel degelijk bekend is en in Galilea zou liggen. Als we dan verder zoeken komen we de plaats zelfs tegen in het verdelingsplan (oorspronkelijke plan uit 1947, later bijgewerkt) van de VN, waar Elkos staat vermeld als nederzetting met een inwonertal van 343 mensen (telling 1949). Hiermee kunnen we dus Nahum als een profeet uit het Noorden van Israël identificeren. Aangezien de tien stammen weggevoerd waren, was hij naar alle waarschijnlijkheid uit de stam Juda.

De profetieën van Nahum zijn gericht tegen Assyrië - hij spreekt tot het volk door te spreken tot de hoofdstad er van: Nineve, en troostend voor Israël omdat ze Gods oordeel over de vijanden van Israël (de Assyriërs) aankondigen. Het boek is een aaneenschakeling van profetieën, zonder verdere verklaringen.

Assyrië

Assyrië was uitgegroeid tot één van de sterkste wereldmachten in de 8e eeuw voor Christus. In het boek wordt de stad No-Amon (in Egypte, de stad Thebe, zie de NBV) genoemd in hoofdstuk 3:8. Van deze stad wordt gezegd, in vergelijking tot de Assyrische hoofdstad Nineve: "Ben jij beter dan Thebe [...] Toch moest ook zij in ballingschap". Daarmee is een stukje datering van de profetie te geven, aangezien dit gebeurde in 662 voor Christus en de stad Nineve in 612 voor Christus gevallen was. Hiermee is dus ook weer een duidelijke datering mogelijk van het boek [Jona](#). In de bespreking van Jona is al genoemd dat Nahum de ondergang van Nineve beschreef. In Nahum wordt het jaren durende beleg van Nineve aangekondigd (Nahum 3:14). In de Staten Vertaling vinden we een aantal zaken heel mooi gezegd (veel beter dan de in dit opzicht zeer "zwakke" of "afgezwakte" NBV-vertaling). Vandaar dat we de Staten Vertaling af en toe citeren in deze studie.

In het 3e hoofdstuk verzen 12v.v. wordt geprofeteerd dat Nineve zeer zwak zal worden, terwijl het zo sterk leek: de vestingsteden worden vergeleken met een boom waaraan rijpe vruchten hangen: schud je die, dan vallen de vruchten zonder enige weerstand zo bij de eter (degeen die ze wil "opeten" of "verslinden") in de mond, het volk "zal in het midden van u als vrouwen worden" - een beeld van zwakte, een volk dat geen weerstand kan bieden en de stad zal platgebrand worden.

Waarom moest dit gebeuren? Vanuit de optiek van de Here was het genoeg! De verdrukking van Israël en alle andere volken, door Assyrië, hun afgoderij en zonden waren tot een dergelijk nivo gestegen dat Goddelijk ingrijpen noodzakelijk was geworden.

De profeet besluit met: "Want wie heeft niet voortdurend geleden onder jouw wreedheid" (3:19b, NBV)

De Assyriërs waren een wreed volk. Zij martelden hun tegenstanders, onthoofden ze, staken ze in brand. In sommige, beschreven, gevallen gingen ze zelfs zo ver dat ze hun tegenstanders levend vilden... God weet wat er op aarde gebeurt. Hij kan en wil de mens zijn vrije wil niet ontnemen maar wanneer de mens zóver gaat dan is ingrijpen van God's zijde geoorloofd ja zelfs noodzakelijk!

De vernietiging van Nineve

In Galaten 6:6 staat dat wat de mens zaait hij dit ook zal maaien. Dit was wat de Assyriërs overkwam. De verwoesting was compleet; driehonderd jaar na deze profetische woorden stond Alexander de Grote op de ruïnes van Nineve (afbeelding, verder) en wist niet wat het was! Nineve was van de aardbodem verdwenen en niet meer bekend, het speelde geen enkele rol meer.

In het eerste hoofdstuk begint Nahum aan te zeggen dat de Heere een "wrekende God" is; ongerechtigheid kan niet altijd blijven duren, Hij zal er op een zeker moment voor moeten straffen omdat Hij de Rechtvaardige is. Hoewel aan het einde van de wereldgeschiedenis een ieder, alle volken, zullen worden geoordeeld -en dus niemand in die zin "ongestraft wegkomt"- zijn er toch diverse momenten in de geschiedenis aan te wijzen waar de zonde of wreedheid van een volk of mens dusdanig groot is dat Goddelijk ingrijpen noodzakelijk is.

Vanaf het derde vers lezen we vervolgens dat Hij groot is en ongenaakbaar; "wolken zijn het stof van zijn voeten". Maar ook lezen we dat Hij goed is, een plek waar **de gelovige** kan schuilen voor de vijand(en): "De Heer is goed, een vesting in tijden van nood, hij kent wie bij hem schuilen" (1:7, NBV). Hier zien we wat ook in Exodus 34:6, 7 (NBV) te lezen is:

"De Heer ging voor hem langs en riep uit: 'De Heer! De Heer! Een God die liefdevol is en genadig, geduldig, trouw en waarachtig, die duizenden geslachten zijn liefde bewijst, die schuld, misdaad en zonde vergeeft, maar niet alles ongestraft laat en voor de schuld van de ouders de kinderen en kleinkinderen laat boeten, en ook het derde en vierde geslacht"

Hier zien we dus aan één kant dat God liefde bewijst, dat hij - net als in Jona te lezen was - **de zonde vergeeft** (voor alle duidelijkheid, dit was dus al een principe dat vanuit het Oude Testament bekend was en God is hierin nooit anders gaan handelen met de mensen) als men er berouw van heeft en zich bekeerd. Maar ook **dat zonde als afgoderij, wreedheid e.d. niet altijd maar ongestraft kunnen blijven!** En dat, wanneer een volk of mens dergelijke zonde begaat dit tot aan het vierde geslacht gevolgen zal hebben.

Nineve werd honderden jaren later niet meer gevonden; inderdaad sprak God zelf (uiteraard) een waar woord: "tot in het vierde geslacht"! In Nahum 1:3 lezen we dan ook "De Heer is geduldig, maar zeer sterk. Hij laat nooit iets ongestraft". In de Staten Vertaling lezen we: "Hij houdt de schuldige geenszins onschuldig". Nahum moet de straf aankondigen over die schuld, en het is een onomkeerbare straf. Was er bij Jona nog sprake van genade, nu is de maat vol. "Er is geen genezing voor uw breuk" (3:19). Opmerkelijk is dat in Nahum 1:11 specifiek een bepaalde zonde wordt genoemd: "Van u is een uitgegaan, die kwaad denkt tegen de Heere, een Belialsraadsman". Hier wordt gerefereerd aan Sanherib en zijn blasfemische opstelling. Dat wordt hem ernstig kwalijk genomen, hij gedraagt zich alsof hij zelf een god is, en degradeerd de God van Israël tot "een van de vele goden" (Barnes) en in 1:13 wordt er weer aan hem gerefereerd.

De profetie van Nahum kent, voor wat betreft Nineve, drie opmerkelijke hoofdpunten:

1. de plotselinge vernietiging van Sanherib's leger en Sanherib's dood in de tempel van zijn afgod (zie hiervoor de Staten Vertaling!)
2. de zekere, onomkeerbare, vernietiging van Nineve. Wat éérs hun bescherming was (het water rondom de stad) keerde zich tegen hen. Een verschijnsel wat ondenkbaar was en werd geacht;
3. de totale ontreddering en verwoesting, er werd niets overreind gelaten van de stad (zie foto, eerder).

Zou het 1e punt nog uit toeval verklaard kunnen worden, het 2e en 3e punt uit de profetie zou nooit of te nimmer uit toeval of uit de historie voorspeld, geconcludeerd of voorzien kunnen worden. Hier zien we duidelijk dat God spreekt en handelt! Het volk en de machtsconcentratie kende zijn wortels uit de tijd van Nimrod (zie Genesis 10:10-12, Nimrod was de grondlegger van de stedenconcentratie die later werd aangeduid met Nineve) en wat er nu gebeurde was nog nooit gebeurd, integendeel. We zien in Genesis 18:25 dat het gebied van Ismaël er aan grensde en dat Assur (Assyrië) toen al een bestaande staat of macht was omdat het volk van Ismaël daar stopt met zijn uitbreiding van grondgebied. Dit wordt ook bevestigd uit historische stukken (kleitabletten e.d.) van duizenden jaren geleden waaruit blijkt dat Egypte en Assyrië streden om het tussen hen in liggende land (onder andere Israël). Overigens een bevestiging van wat de Bijbel hierover vermeld. Nahum's profetie toont duidelijk dat hoe groot en sterk een machthebber en zijn volk ook lijken te zijn, God degeen is die beslist of zij aan de macht blijven! Zodra een volk of macht Zijn volk, Israël, raakt, raken ze zijn oogappel. En dat kan nooit zonder gevolgen blijven.

Nahum's profetie laat dus zien dat God zonde nooit ongestraft laat. Darby schrijft hierover ondermeer dat God wel genade kent en vergeving schenkt en dat God geduldig is, maar dat dat niet wil zeggen dat de zonde ongestraft kan blijven. Voor Israël gold dan ook dat zij daarom offers brachten om zo de zonde te bedekken voor Gods aangezicht. Voor ons geldt dat Christus' offer onze zonde heeft bedekt en wij daarom vergeven zijn. Bekering speelt hier een belangrijke rol in; dit zagen we in het boek Jona -een boek dat in combinatie met Nahum bestudeerd moet worden en vice versa- maar als de bekering zonder resultaat is, zal God moeten ingrijpen, ook in onze levens. Bekering is geen eenmalige daad "en klaar", maar daarna dient men een nieuw leven te gaan lijden, tot eer van- en in gehoorzaamheid aan- God!

HABAKUK

De naam "Habakuk" betekent "omarming" of "omarmen". De naam is in het boek zelf twee keer terug te vinden. Verder vinden we de naam of de profeet niet in de Bijbel. Afgezien van zijn naam, weten we niets van de profeet zelf (persoon, achtergrond e.d.). Hij sprak zijn profetiën waarschijnlijk uit ergens tussen 612 - 606 voor Christus. Dit kunnen we afleiden uit het feit dat hij spreekt van de Chaldeeën (Babeloniërs), die in die periode een opkomende macht waren en Juda waren binnenvielen en bezet hielden. Babel werd in 612 v.Christus een wereldmacht doordat zij Nineve (zie eerder) overwonnen. Waarschijnlijker is zelfs dat het iets voor die periode was dat Habakuk zijn profetiën uitsprak, aangezien hij in 1:5 v.v. de komst van de Babyloniërs voorspelt.

"Waarom toont u mij dit onheil en ziet u zelf de ellende aan?
Ik zie slechts verwoesting en geweld, opkomende twist en groeiende tweedracht"
[Habakuk 1:3]

Habakuk begint met een 'aanklacht', een vraag aan God: waarom al dit onrecht in Israël? Waarom staat God dit allemaal toe? Een vraag die ook de moderne mens, zeker de niet-gelovigen, vaak stelt. "*Als er dan een God is waarom...*". De Wet werd in Israël ondermijnd, het recht kreeg niet langer zijn beloop. Rechtvaardige, eerlijke en goede, mensen werden vertrapt. "Waarom"... ? En .. hoe lang kan God dit nog verdragen? Het is een vraag uit een hart dat gericht is op God - de profeet maakt zich ernstig zorgen over wat er allemaal gebeurt in het land. Het antwoord van hemzelf komt in de verzen 5 v.v. - het volk van Juda zou hiervoor gestraft moeten worden, doordat de Babyloniërs kwamen en hun steden zou gaan bezetten. Habakuk zag dit in een visioen, maar het verwarde de profeet zelf; natuurlijk: zijn volk leefde in zonde. Zij waren duidelijk 'fout bezig', maar.. de Babyloniërs waren toch vele malen erger? Hier spreekt, wederom, de liefde voor zijn volk, Gods volk.

In hoofdstuk 2 toont hij dan zijn vertrouwen in God. Hij weet dat wie **eerlijk en oprecht** een vraag stelt aan God **een antwoord krijgt**. Wie vraagt uit ongelof of de vraag als "argument" gebruikt om niet te geloven in God, die zal geen antwoord kunnen krijgen of moeten verwachten. Maar als we open en eerlijk God een vraag stellen, dan **komt** er antwoord.

"Ik ga nu op mijn wachtpost staan. Betrek mijn post op het bolwerk, kijk uit om te zien wat de Heer mij zal zeggen, wat hij mij antwoordt op mijn verwijt" [Habakuk 2:1, NBV]

In de navolgende verzen (2:2-20) lezen we dan ook dat God aan Habakuk laat weten dat Hij dit niet ongemerkt zal laten voorbijgaan. Dat hij de man die zijn steden op bloed bouwt zal neerhalen. Babylon werd door God geroepen, of ze nu wilden of niet, om Juda te corrigeren. Maar dat betekent niet dat ze zelf vrijuit gingen; in 538 v.Christus werd Babylon de macht afgenomen en werden ze overwonnen door de Medo-Perzen. Het antwoord kwam dus en was duidelijk. Maar Habakuk moest wel lang wachten voordat dat antwoord ook realiteit werd! Dat is een ander aspect wat wij vaak uit het oog verliezen. Als we als gelovigen God vragen naar een antwoord of een gebed uitspreken verwachten we dat het "de volgende dag geregeld is". Maar soms is er geduld nodig. Vél geduld. Het duurde bijna 30 jaar voordat God het volk Israël (Juda) van de onderdrukking van de Babyloniërs verlostte.

Het slot van Habakuk, hoofdstuk 3, is een gebed van de profeet. Hij spreekt zijn geloof uit in de Here en in de woorden die God zelf hem gaf. Hij vertrouwt en gelooft dat God uiteindelijk, als de maat vol is, Zijn volk zal verlossen en de aanvaller zal terugslaan. Israël zelf speelt hier geen enkele militaire rol van betekenis, ze zijn de speelbal van de machten om hen heen - zo lijkt het - maar uiteindelijk is het

God die alles bestuurd. De lijnen naar het tegenwoordige Israël, dat ook een speelbal lijkt te zijn van de machten om hen heen, zijn duidelijk te zien.

Een eenvoudige, duidelijke, en rechtlijnige boodschap. Dat is wat Habakuk ons brengt. Een boodschap in de eerste plaats voor Israël, maar ook een boodschap voor de gelovige van deze tijd.

Een paar opmerkelijke zaken wil ik u tot slot niet onthouden.

Habakuk 2:1

"Ik ga nu op mijn wachtpost staan"

Volgens Clarke duidt dit op het feit dat profeten altijd als "wachters" werden gezien, als een soort van poortwachters. Die bij de poort in de gaten hielden wat er uit de verte aankwam en de komst van genode of ongenode gasten aankondigden bij de leiders van de stad of het land (de koning). In het Oude Testament was Gods' geest niet altijd op de profeet zoals nu de Heilige Geest bij de Christen altijd inwoont. Wanneer zij twijfelden of zij Gods woord wel spraken of geen woorden van God hoefden te spreken, de Geest van God niet 'op' hen was, trokken zij zich vaak terug. Ze zochten stille plaatsen op, om het aangezicht van God te zoeken. Zo ook Habakuk, hij trok zich terug en wacht geduldig op wat God hem zou antwoorden.

Habakuk 2:18 - 3:1

"Wat heb je aan een godenbeeld, gebeeldhouwd door zijn maker?"

Hoe vaak vertrouwen we als mensen niet op wat wij zelf 'gemaakt' hebben of gepresteerd hebben? Hoe vaak vertrouwen we niet op ons eigen kunnen en is onze status, ons geld of onze carrière? Hoe vaak zijn dat, ook voor Christenen, niet zaken die ons tot een afgod zijn? Misschien onbewust, soms bewust. Maar God vraagt ons: wat heb je daar aan? Voor de eeuwigheid? Helemaal niets!

Soms lees je dat mensen "zelf-vertouwen" moeten krijgen. En in cursussen wordt je geleerd daar aan te werken. Kinderen worden op Judo-cursus gestuurd om "zelf-vertouwen" te krijgen. Maar, op jezelf vertrouwen is niet het antwoord in kritieke situaties! Vers 19 laat zien dat deze vorm van afgoderij tot niets leidt, want kan een stuk hout je leiden in het leven? Kan uw carrière u redden -- en wat als u ontslagen wordt? Kan jouw "strakke uiterlijk" je redden? Ooit wordt je oud(er) en ben je niet meer zo mooi.... wat blijft er dan over om je aan vast te klampen in het leven, vooral als het moeilijk wordt? Wat als er ziekte komt of als mensen om je heen wegvallen, sterven?

Vers 20 geeft het antwoord: God troont in Zijn heilige plaats en zegt tegen de mensheid: "zwijg toch". Vertrouw niet op wat je zelf denkt te kunnen "maken", maar luister naar Hem! En om te luisteren moet je **zwijgen**. En dat is wat Habakuk doet, hij zegt, gehoorzaam, in 3:1 "Heer, ik heb uw aankondiging **gehoord**". Luisteren naar Gods' Woord is wat ons, als enige, kan redden en behouden.

God weet wie ons verdrukt, Hij kent onze zorgen, problemen en verdriet maar vraagt van ons te vertrouwen, en in geloof uit te zien naar de verlossing die alleen Hij kan brengen! Habakuk zegt: "Ik hoorde dit alles en beefde van binnen [...] toch zal ik juichen voor de Heer, jubelen voor de God die mij redt. God, de Heer, is mijn kracht, Hij maakt mijn voeten snel als hinden, Hij laat mij over mijn bergen gaan" (Vergelijk Habakuk 3:16-19).

SEFANJA

De naam Sefanja betekent "God is verborgen" of "God verbergt zich". Sefjana was een van de achter-, achterkleinzonen van Hizkia, één van de goede, gelovige, koningen van Juda. Op het moment van zijn optreden was (werd) Josia koning, eveneens één van de achterkleinkinderen van Hizkia. Zij waren dus familie. Josia werd koning op achtjarige (!) leeftijd, gesteund door de bevolking en de geestelijkheid (2 Koningen 21:19 - 2 Koningen 22:2).

Tijdens zijn leven waren tevens Nahum, Habbakuk en Jeremia in leven. Daarnaast was ook de profetes Hulda of Chulda een tijdgenoot van hem. Zij profeteerde dat Josia -vanwege zijn geloof- de ondergang van Juda (God's straf op het volk) niet mee zou maken en in vrede zou regeren en zou sterven (2 Koningen 2:14-20). Mogelijk dat deze profeten en profetes elkaar ook allemaal kenden of elkaars geschriften en profetieën kenden. Josia regeerde van 640 - 609 v. Christus. Sefanja's profetieën werden tijdens deze tijd uitgesproken.

Het tien-stammenrijk bestond niet meer, de Israëlieten waren weggevoerd in ballingschap. Juda was een klein koninkrijk, ingeklemd tussen de twee grootmachten: Assyrië en Egypte, en hun speelbal. Regelmatig marcheerden de legers van de beide landen door Juda op hun veldtochten tegen elkaar. Soms was Juda het slagveld waar ze elkaar troffen... Maar de wereld stond op het punt te veranderen. Babylon won aan macht.

Hoewel Babylon (Chaldeeën) eveneens onder de macht van Assyrië waren werd het volk groter en sterker en uiteindelijk kwamen ze in opstand en versloegen de Assyriërs (zie ook eerder). Daarnaast waren er nog andere volken die oorlogen voerden in de omgeving van Juda.

De wereld stond toen, net als nu op sommige plaatsen, in brand. Ook toen was het Midden Oosten een strijdtoneel net als dat sinds de 2e wereldoorlog is.

Koning Josia was de grondlegger van een geestelijke opleving van het volk; hij verwijderde de afgodsbeelden, repareerde de tempel en herstelde de tempeldienst. Sefanja en andere profeten ondersteunden Josia hierin. Zij riepen het volk van Juda terug tot God (2 Koningen 23). Van Josia lezen we vervolgens nog in 2 Koningen het volgende: "Vóór hem is er geen koning geweest, die zich zo tot de Here keerde met zijn ganse hart, zijn ganse ziel en zijn ganse kracht, naar de gehele wet van Mozes; en na hem stond zijn gelijke niet op" (vers 25). We mogen hier dus absoluut van een wedergeboren man spreken!

Toen Josia stierf keerde het volk terug naar de afgoderij... De "bekering" van het **volk**, onder Josia, was bij de meesten alleen maar een uitwendige bekering - een "lippendienst". Als gevolg hiervan werden ze weggevoerd in de Babylonische ballingschap. Iets wat ook voorspeld was door de profeten.

Boodschap van Sefanja

In de NBG-vertaling is in de opschriften goed aangegeven wat de centrale thema's van de profetie is. Na de inleiding van hoofdstuk 1:1 waarin verklaard wordt wie Sefanja is - en dat was nodig mee te geven omdat er in diezelfde tijd nóg een "bekende" Sefanja was. In de kanttekeningen vinden we namelijk de volgende opmerking:

"het schijnt dat hier dit geslachtregister der voorouders van Zefanja gesteld is, om hem te onderscheiden van Zefanja, den zoon van Manaseja, die ook ten tijde van Josia geleefd heeft".

We volgen verder de indeling die in de NBG1951 is aangebracht.

1. Het gericht op de dag des Heren

In vers 2 en 3 lezen we vervolgens in zowel de NBG1951 als de NBV dat de Here dreigt (NBV-vertaling): "Alles zal ik **van de aardboden wegvagen** - spreekt de Heer. Mens en dier zal ik wegvagen. Ik zal de vogels aan de hemel wegvagen. Ik zal de vogels aan de hemel wegvagen en de vissen in de zee, alles dat de zondaars ten val heeft gebracht. En ik laat de mensen van de aardbodem verdwijnen - spreekt de Heer". Daarna vervolgt vers 4 v.v. met een oordeel over Juda, het oordeel wat door de Babyloniërs (zie eerder) ten uitvoer moet worden gebracht.

Verschillen in vertaling

Er is in dit vers een zeer opmerkelijk verschil tussen deze twee modernere vertalingen en de Staten Vertaling. Dit verschil is eveneens te zien in de modernere Engelse vertalingen en de King James vertaling. Het is een verschil waar we dieper op in moeten gaan naar mijn mening. In de Staten Vertaling namelijk, waar de King James mee overeenstemt, is het volgende te lezen:

*"Ik zal de mensen **uit dit land** uitroeien, spreekt de HEERE."*

Kondigt de éne vertaling (NBG1951 en NBV 2004 zijn gebaseerd op dezelfde grondteksten) een vernietiging van **alles op de gehele aardbodem aan**, in de andere vertaling (Statenvertaling is gebaseerd op een andere grondtekst-verzameling) wordt alleen de **vernietiging van hetgeen in**

het land Israël is aangekondigd. Wat ook in lijn lijkt te zijn -ook in de modernere vertalingen- met de verzen 4 v.v. en dan doemt de vraag op: wat staat hier nu echt? En: is dat belangrijk te weten?

Om met het laatste te beginnen: naar mijn mening wel. Het is namelijk **bepalend** voor wat er bedoeld wordt met de term "dag des Heren" of "De grote dag van de Heer" in dit gedeelte. Daarbij: het zou (mogelijk) betekenen dat Sefanja hier een wereldwijde vernietiging aankondigt van mens en dier... Volgen we de (vertaal)lijn dat hier in vers 3 inderdaad de gehele wereld bedoeld wordt, dan moet de "dag des Heren" tevens in de (verre) toekomst gezien worden omdat het nog steeds niet vervuld is én wordt er een herdefinitie gedaan van dit begrip ten opzichte van andere Bijbelgedeelten. Tot slot: het zou betekenen dat de navolgende oordelen over Juda mogelijk óók naar een veel later tijdstip verschuiven en dat komt niet overeen met wat we weten uit de geschiedenis en uit het boek Habakuk - namelijk dat dit gebeuren (op dat moment) zeer dichtbij was. Wat is dan de aanleiding voor de Heer om dit te laten zeggen door Zijn profeet? Het roept, bij mij althans, veel vragen op. Daarom is het van belang te ontdekken wat hier nu echt staat. Want de verklaringen die gegeven worden voor deze tekst zijn meestal ook niet erg diepgaand of verhelderend en vaak tegenstrijdig. De meeste commentatoren verlaten zich op dezelfde (grond)tekst als de vertalers van de hedendaagse Bijbelvertalingen en komen tot verschillende conclusies. Erg verwarrend allemaal.

Zoals gezegd volgen de Statenvertalers een andere verzameling van grondteksten als de vertalers van de NBG/NBV. Dat kan een verklaring zijn voor het verschil. Daarnaast kan onzorgvuldigheid een verklaring zijn of zaken als kerkleer, vertaalprincipes of religieuze opvattingen de vertaling beïnvloeden. Het is te makkelijk om te zeggen dat de Staten Vertaling (zoals sommigen beweren) de beste is of het dichtste bij de grondtekst zit. Dat is namelijk in lang niet alle plaatsen het geval. Helaas kan ik de grondtekst niet lezen maar dat is niet eens zo belangrijk omdat er (a) dus vanuit twee verschillende grondteksten vertaald is en er daarom per definitie detailverschillen optreden en (b) er veel letterlijke vertalingen beschikbaar zijn die als bron voor onze studie kunnen dienen. Zo vertaalt Young's Literal dit vers als volgt: "I utterly consume all from off the face of the ground, An affirmation of Jehovah".

Dit is in overeenstemming met Darby's vertaling en met de navolgende teksten waarin niet alleen alles op de grond maar ook in de lucht en in het water vernietigd word, dit, omdat er gewoon geen normaal leven meer mogelijk was, het land was één grote puinhoop geworden. Door de komst van de Babyloniërs namelijk die alles verwoest en in brand gestoken hadden. Met als gevolg ziekten, onleefbare omgeving, etc. waardoor de natuur (dierenwereld) zich daar niet op normale wijze kon handhaven.

We moeten een keuze maken, wat is de verantwoorde tekst? Zoals gezegd duidt de context in de richting van de Statenvertaling. Als we kijken naar vers 4 tot/met 18 en hoofdstuk 2:1-3 dan zien we namelijk duidelijk dat het hier een oordeel is dat aangezegd wordt **aan Juda en haar hoofdstad: Jeruzalem**. Het is het al eerder aangezegde oordeel van de komst van de Babyloniërs waarvan Habakuk profeteerde en waardoor hij zo geschokt was. De verklaring welke Clarke geeft voor vers 3 bevestigt dit: "*All being now ripe for destruction, I will shortly bring a universal scourge upon the land. He speaks particularly of the idolaters.*". Uit de context maken we namelijk op dat de Heer straft voor het wangedrag van het Joodse volk: de afkeer van Hem, de afgoderij, het beroven van anderen ("over de drempel springen", vers 9), geweld en bedrog plegen, etc, etc. Het is volledig in overeenstemming met wat wij eerder hebben gezien in Habakuk. En, tot slot: we zien dat in Hoofdstuk 2 vervolgens de **omringende landen** worden aangesproken. Met andere woorden: ik kies op basis van de inhoudelijke argumenten en de letterlijk vertalingen er voor de Staten Vertalers hier te volgen; er wordt gedoeld op het land Israël en niet op een wereldwijde destructie van mens en dier.

Oordeel

Dit concluderend, wordt "de dag des Heren" hier ook helder: het betreft (in dit geval) de **oordeelsdag** over Juda. Het einde van de staat. De of een "dag des Heren" duidt altijd een oordeel aan! Mede omdat het Koningshuis door de Babyloniërs wreed wordt vermoord - zie Jeremia 39:6-10. Vergelijk ook Hosea 4. Nebukadnezar maakt de koning, de adel, letterlijk af. Daarna deporteert hij de "bovenlaag" van de bevolking: iedereen die rijk is, aanzien heeft, een vak beoefende etc. wordt weggevoerd. Hij laat alleen de armen en collaborateurs in het land achter en geeft aan hen wat er over is gebleven van de landbouwgronden. Het zilver en het goud kon ze niet redden profeteerde Sefanja - en dat blijkt in alle opzichten waar te zijn. Slechts mensen die niets hadden waren niet

interessant voor de Babyloniërs. Overigens ligt hier de verklaring voor het ontstaan van het volk van de Samaritanen. Dat was een mengvolk van (arme) Joden die achtergebleven waren, collaborateurs, en "geïmporteerde" mensen. In die tijd was het namelijk gebruik bij dit soort heersers dat zij de volken compleet vermengden om zo nationalistische gevoelens effectief te onderdrukken. Er bleef een totaal ontreederd en leeggeroofd land achter, zonder leiding op maatschappelijk en geestelijk gebied. De mensen die achterbleven kregen een stuk grond of een wijngaard en moesten zich maar zien te redden. Ze waren, plat gezegd, de moeite van het meenemen (deporteren) niet waard in de ogen van Nebukadnezar.....

Onverschilligheid

Vaak willen wij wel aanvaarden dat "afgoderij" of diefstal en moord er toe leidt dat mensen door God gestraft worden. Als mensen vinden we dat zelfs zéér rechtvaardig. Maar in hoofdstuk 1:6 zien we nog iets anders: er zijn mensen die God de rug toekeren, niet dat ze echt tégen Hem zijn maar, er staat "die de Here niet zoeken noch naar Hem vragen" en "die bij zichzelf denken: De Here doet geen goed en Hij doet geen kwaad" (1:12). Het zijn de onverschilligen. De mensen die roepen: "ik leef maar één keer", en willen genieten van dit aardse leven. Omdat ze ten diepste niet geloven dat God hen ook maar een haar zal krenken. Godsdienst is voor hen iets van uiterlijkheden, een soort van rite, en ze hechten er verder geen waarde aan. God echter wél! Hij heeft een grote hekel aan die onverschilligheid. Niet alleen toen - ook nu kan de Here dat niet verdragen. Hij is immers onveranderlijk. Daarom ook zegt Hij van **Laodicea** dat, omdat ze niet heet of koud zijn (onverschillig!), ze uitgespuugd worden (Openbaringen 3:15-19). De boodschap is feitelijk identiek, en de oproep tot inkeer eveneens. En dat geldt ook vandaag de dag nog!

2. verootmoedigt u voordat het gericht komt

In hoofdstuk 2:1-15 gaat de profetie in op wat er met de omringende landen en volken zal gebeuren. Eérs komt nog de oproep aan Juda om zicht te "verootmoedigen" oftewel ten opzichte van God de zonde te belijden en er spijt over te betuigen. De profeet laat namens de Here weten: doe dit vóórdat de straf over jullie zonden wordt uitgevoerd, een aller-allerlaatste mogelijkheid om nog tot geloof te komen, oprecht geloof. Waarom? Niet om te voorkomen dat de straf wordt uitgevoerd die al zolang aangekondigd is, maar: "misschien zult gij geborgen worden op de dag van de toorn van de Heer". Oftewel: tot **persoonlijk behoud**.

De Filistijnen wordt aangezegd dat ook zij zullen worden weggevoerd en dat de overblijfselen van Juda in dat gebied de kuddes zullen weiden. Ook Moab en Ammon worden vanwege hun gehoon en gespot gestraft; hun gebied zal compleet leeg worden. Ook wordt hier herhaald wat we eerder zagen: Nineve zal te gronde worden gericht en Assyrië zal geen macht van betekenis meer zijn (vers 13 vv). Het zou worden tot een wildernis (zie de foto eerder!).

Deze profetieën zijn allemaal letterlijk vervuld. In hoofdstuk 3:1-8 wordt nogmaals het oordeel over Juda aangekondigd, omdat zij zich niet bekeren en hun leiders, maatschappelijk en geestelijk, alleen maar uit zijn op eigen eer, geld en goed.

3. Heilsbelofte

In hoofdstuk 3:9 v.v. zien we dan een omkeer in het lot van Israël én alle volken. De vertalingen stemmen hier allemaal overeen; er zal een tijd komen, zo beloofd God, dat er niet meer gelasterd wordt. Een tijd waarin de volken "reine lippen" hebben. Een tijd waarin alle volken de naam van God aanroepen en in Hem geloven en Hem dienen. Dit moment zal zijn nádat de Here de zonden van de aarde heeft weggedaan; en dat kan alleen maar slaan op de periode welke ligt ná de wederkomst van de Here Jezus. In vers 15 lezen we dan ook: "De Koning Israëls, de Here, is in uw midden, gij zult geen kwaad meer vrezen". Tevens lezen we hier dat de Here het verstrooide volk zal terugverzamen maar dat het slechts een overblijfsel is, een "ellendig en gering volk" (vers 12).

Met de terugkeer, in 1948, van het volk Israël is een begin gemaakt -door God, want wie had dit ooit verwacht na 2000 jaar?- met de uitvoering van deze heilsbelofte. Deze belofte zien we ook bij veel andere profeten. En we zullen dus moeten weten dat God het is die het volk terugbrengt. Het is een laatst aankondiging, een aller-laatste kans, voor de wereld om deze waarschuwing ter harte te nemen zodat men tot **persoonlijk behoud** nog tot geloof kan komen. Het is voor de gelovige Christen een bevestiging van Gods Woord. We zien nu gebeuren wat mensen honderden jaren verwachtten te

zullen zien! Het is een unieke en spannende tijd waarin wij leven, omdat profetie vervuld is, wordt en er nog meer profetie in vervulling zal gaan.

Bronnen:

- Barnes' Notes on the Bible
- Darby's Synopsis of the Bible
- Bijbelwijzer NBG
- Clarke's Commentary
- Kanttekeningen (Staten Vertaling)
- International Standard Bible Encyclopedia
- Beets' Commentaries on Romans through Philemon
- James M. Gray, D.D., "THE CONCISE BIBLE COMMENTARY"

18. De kleine profeten (4)

HAGGAI, ZACHARIA en MALEACHI

Door: D.T. Brinkman, naar: zie bronnen.

In deze laatste aflevering van de Kleine Profeten komen we tevens bij het laatste boek van het Oude Testament, Maleachi. Ná Maleachi sprak God niet meer tot zijn volk gedurende een zeer lange periode. Daarna werd de Messias geboren en brak een nieuwe periode of bedeling aan.

HAGGAI

De naam Haggai betekent "feest" of "festival", hij was bij de éérste groep van gevangenen die terug mochten keren uit de Babylonische ballingschap. Het is mogelijk dat hij geboren was in Juda, en als dat zo is dan zou hij bij zijn terugkeer een zeer oude man geweest zijn toen hij zijn profetie te boek stelde. De kleine profeten die we tot nu toe hebben bestudeerd leefden en profeteerden vóór de ballingschap en kondigden deze aan. Deze laatste drie profeten, Haggai, Zacharia en Maleachi profeteerden ná de ballingschap.

Haggai en Zacharia worden beiden genoemd in Ezra 5 en 6:

Maar de profeet Haggai, en Zacharia, de zoon van Iddo, traden bij de Judeeërs die in Juda en Jeruzalem woonden, als profeten op in de naam van de God van Israël". (Ezra 5:1) "De oudsten der Judeeërs bouwden voorspoedig voort tijdens het profeteren van de profeet Haggai en van Zacharia, de zoon van Iddo" (Ezra 6:14)

Herbouw van de Tempel

Haggai spoort de mensen aan de Tempel te herbouwen. God zag dat de mensen met veel inzet druk doende waren, toen ze terugkeerden uit de ballingschap, hun éigen huizen fraai te bouwen of herstellen. Maar de Tempel was een ruïne. Men was in eerste instantie wel begonnen met de herbouw maar had uiteindelijk door de tegenstand van de bewoners van Israël (zie voorgaande lessen hiervoor) was dit werk stil komen te liggen, 16 jaar daarvoor (volgens sommigen: 42 jaar). God had, ondanks dat Hij ze terug bracht, nog steeds géén plaats bij zijn volk. De profetie van Haggai heeft effect: het volk gaat de Tempel verder herbouwen! De bouw van de Tempel duurde ongeveer 4 jaar. Van het tweede regeringsjaar van Darius (de koning van de Perzen) tot in het zesde jaar van zijn regeerperiode (zie Ezra 6:15).

De kleine kolonie van teruggekeerde Joden had het zwaar, zij leden onder droogte, ziekte en misoogsten. God laat zien waaróm dat was: ze waren niet gehoorzaam aan de opdracht een plaats voor Hém te maken in het land!

Haggai noemt in zijn profetieën de volgende redenen waarom het volk de Tempel moet herbouwen:

- Als eerste: het is redelijk dat geestelijke zaken vóór de materiële zaken gaan en dat God zeker zal zegenen als zij de opdracht van Hem doen, dat er weer vrucht op het land zal zijn en de droogte zal stoppen;
- daarnaast dat deze tempel groter en mooier zal zijn dan alle anderen.
- dat door Gods zegen de herbouw snel voltooid zou worden en het werk lichter zou zijn.

De Tempel was niet erg groot qua formaat (zestig el hoog en zestig el breed, dat is ongeveer 26x26 meter), dus zeker niet erg groots of indrukwekkend. En werd ook niet gebouwd van het beste hout zoals daarvoor toen Salomo cederhout uit de Libanon liet halen, integendeel. Er werd gewoon lokaal hout gekapt (Haggai 1:8). God vroeg niet om veel te investeren, niet anders dan de eigen arbeid of lichamelijke inspanning. Sterker nog: de kosten werden vergoed door Darius, de koning van de Perzen!

Toch zou God het met vreugde aanvaarden, omdat God niet om geld of goed vraagt, maar om een hart wat op Hém gericht is. Als de mensen met liefde voor Hém bouwden aan zijn huis, dan zou deze Tempel door Hem met vreugde aanvaard worden én zou hij het zegenen! Het volk deed, wat hun voorouders generaties lang niet meer hadden gedaan: God gehoorzamen en de Tempel herbouwen. Er was daarom feitelijk sprake van een bekeringsdaad: men keerde als (overblijfsel van het) volk van Israël weer terug naar God.

Messias

De belofte was dat God zich zou laten zien in deze Tempel. En,... dat gebeurde ook! De Here Jezus heeft in deze Tempel -alhoewel in de loop der jaren verbouwd en aangepast- vele uren doorgebracht! God kwam, **in eigen persoon**, naar deze Tempel toe. De Here Jezus noemde het ook het Huis van Zijn Vader, waar hij geruime tijd het volk (dagelijks) onderwees (Lukas 19:45-47). Daardoor was deze Tempel, ondanks de bescheiden afmetingen indertijd, de "goedkope" materialen, groter en luisterrijker (Haggai 2:9) dan alle voorgaande Tempels!

Herodus kende deze profetie ook en had de Tempel om de bevolking gunstig te stemmen --immers, ook zij kenden de profetie!-- inmiddels behoorlijk verbouwd en verfraaid. Maar Herodus zocht naar een 'aardse' vervulling van de profetie, een menselijk streven. Hij kende de profetie wel, maar niet de Persoon achter de profetie; immers: God zei dat **Hij** vrede en voorspoed zou geven vanaf deze plaats.

*"En Petrus opende zijn mond en zeide: Inderdaad bemerk ik, dat er bij God geen aanneming des persoons is, maar onder elk volk is wie Hem vereert en gerechtigheid werkt, Hem welgevallig, naar het woord, dat Hij heeft doen brengen aan de kinderen Israëls **om vrede te verkondigen door Jezus Christus**. Deze is aller Heer."* (Handelingen 10:34-36)

Haggai profeteerde daarmee over de toekomst die zou komen, een moment dat God zou gaan werken door Zijn Volk, Israël, en daarmee alle volkeren zou zegenen. Maar net als bij de Israëlieten is het voor de mensen uit deze volkeren, de Gemeente van de Here Jezus Christus, zo dat wanneer zij God niet met het **hart** dienen en **hun "eigen zaakjes" voorop stellen** er **géén zegen zal rusten op hun handel en wandel**. Ook van de gelovigen wordt verwacht dat zij éérs de "Tempel bouwen", met liefde voor God werken en zich inspannen, en pas dán zich gaan richten op de dingen die ze zélf belangrijk vinden. Want anders is alles wat wij offeren aan God onrein, heeft het geen waarde (Haggai 2:14).

Zerubbabel

In de verzen 20 en volgende van het 2e hoofdstuk lezen we vervolgens nog een merkwaardige profetie. Haggai moet aan Zerubbabel, de gouverneur van Juda profeteren. Wie was deze Zerubbabel? Ten eerste was dat zijn "Babylonische naam". Het was namelijk gebruik de Joden een andere naam te geven wanneer zij taken verrichtten namens de heersers in Babylon/Perzië. Denk aan Daniël, die Belsassar werd genoemd door Nebukadnezar. We vinden onder andere in Matteüs 1:12 duidelijkheid hierover:

*"Na de Babylonische ballingschap verwekte Jechonja Sealtiël, Sealtiël verwekte **Zerubbabel**".*

Hoewel het Koningshuis van Israël dus niet hersteld was of werd, was er tóch een nakomeling van David die landvoogd was, oftewel de uitvoerende macht -zij het gedelegeerd- in Israël had. En in Haggai wordt er gesproken tot hem. Hij dient God door samen met de Hogepriester en het volk de Tempel te herbouwen. God zegt hem:

"Te dien dage, luidt het woord van de HERE der heerscharen, zal Ik u, Zerubbabel, zoon van Sealtiël, mijn knecht, nemen, luidt het woord des HEREN, en Ik zal u tot een zegelring maken, want u heb Ik uitverkoren, luidt het woord van de HERE der heerscharen." (Haggai 2:24).

Dit is niet aan hem persónlijk beloofd, dat blijkt ook uit de uitdrukking "Te dien dage" -- een aanduiding van iets wat in de toekomst zal gebeuren -- maar aan zijn geslachtslijn; uit zijn directe nakomelingen kwam de Here Jezus. Zerubbabel's lijn was hiervoor uitgekozen of uitverkoren. Natuurlijk lag er ook een persoonlijke zegen voor Zerubbabel in besloten, omdat hij gehoorzaamde aan Gods opdracht.

Ook zien we hier dat Koning en Hogepriester samenwerken en het volk voorgaan en leiden bij de herbouw. Het beeld, of type, van de Here Jezus als Koning en Hogepriester (zie hiervoor de serie over de Hebreeën-brief)

De Gemeente

Zo zien we dat een kort en "eenvoudig" boek als Haggai --waarvan sommige commentaren in een paar regels schrijven dat deze handelt over de wederopbouw van de Tempel en het daar verder bij laten-- óók spreekt "over de hoofden van de betrokkenen heen" over een verre toekomst. Een toekomst welke toen nog honderden jaren voor hen lag. Een toekomst waar wij nu deel van zijn. We kunnen daar alleen deel van uitmaken als we doen wat ook Israël deed: in gehoorzaamheid "de Tempel Gods" bouwen.

In deze bedeling is dat de Gemeente, 1 Korinte 3:9-17:

*Want Gods medearbeiders zijn wij; **Gods akker, Gods bouwwerk zijt gij.** Naar de genade Gods, die mij gegeven is, heb ik als een kundig bouwmeester het fundament gelegd, waarop een ander voortbouwt. Maar ieder zie wel toe, hoe hij daarop bouwt. Want een ander fundament, dan dat er ligt, namelijk Jezus Christus, kan niemand leggen. Is er iemand, die op dit fundament bouwt met goud, zilver, kostbaar gesteente, hout, hooi, of stro, ieders werk zal aan het licht komen. Want de dag zal het doen blijken, omdat hij met vuur verschijnt, en hoedanig ieders werk is, dat zal het vuur uitmaken. Indien het werk, dat hij erop gebouwd heeft, standhoudt, zal hij loon ontvangen, maar indien iemands werk verbrandt, zal hij schade lijden, doch hij zelf zal gered worden, maar als door vuur heen. **Weet gij niet, dat gij Gods tempel zijt en dat de Geest Gods in u woont?** Zo iemand Gods tempel schendt, God zal hem schenden. **Want de tempel Gods, en dat zijt gij, is heilig!** (1)*

Zoals de Joden indertijd zich niet mochtten onttrekken aan het bouwen van hun Tempel mogen ook wij dat vandaag niet; wij dienen ons als gelovigen in ons leven in de éérste plaats te richten op het bouwen van de Gemeente. Dit kan in brede zin, aangezien de Gemeente of het Lichaam van Christus wereldwijd is, maar ook in lokale zin uiteraard; het samenkomen en mee-opbouwen van de eigen, lokale, gemeente. Doen wij dit niet, dan zal de Here Zijn zegen niet geven op ons leven. Paulus laat weten: "ik heb het fundament gelegd voor jullie, nu is het aan jullie met z'n allen om daar verder op te bouwen". En hoe we daar op bouwen is bepalend voor het eindresultaat. Dat bouwen is dus **mensenwerk**. We moeten het zélf doen! We moeten zélf de 'handen uit de mouwen steken'. Zélf het hout gaan halen van de bergen. Het is voor ons betaald, door Zijn bloed, maar we moeten het zélf "ophalen" en ons werk doen.

Bouwen we met slechte materialen, dan zal er uiteindelijk weinig van overblijven. We zijn dan wel behouden, maar daar houdt ook alles mee op. Bouwen we met edele materialen, dan zal het stand houden tot in eeuwigheid en beloond worden door de Here Jezus, bij Zijn komst. Dán zal Hij bij ons, als Gemeente, willen wonen net zoals Hij bij Israël wilde wonen! Hierin is dus de hartsgesteldheid zéér bepalend. Niet of we rijk zijn, niet of we grote woorden spreken of een -in de ogen van de mensen- "grote bediening" hebben. Maar of wij trouw zijn, Hem liefhebben, totdat Hij komt! Vergelijk Openbaringen 3:7-13.

ZACHARIA

Het boek Zacharia is eigenlijk te lang om in een kort bestek als dit volledig recht te doen. Toch geven we hier een korte inleiding hierop maar we kunnen u aanraden er zelf (meer) studie van te maken.

De naam Zacharia betekent "Hij die (zich) de Heere herinnert". Zoals we zagen trad Zacharia op in dezelfde periode en samen met Haggai. Er is een duidelijke datering van het boek mogelijk: de achtste maand van het tweede jaar van de regering van Darius (Zacharia hoofdstuk 1, vers 1) is namelijk het jaar 520 v.Chr..

Schriftkritiek?

De schriftkritische benadering (welke we onder andere ook in de Nieuwe Bijbel Vertaling vinden) stelt over het boek onder andere het volgende: "Het boek Zacharia bestaat uit twee delen die weinig samenhang vertonen. Het eerste deel zou in hoofdzaak op de profeet zelf terug kunnen gaan en lijkt betrekkelijk weinig redactionele bewerking te hebben ondergaan. Het tweede deel is waarschijnlijk een compilatie van teksten uit verschillende perioden tussen 500 - 200 v.Chr.". U begrijpt, deze zienswijze --welke totaal niet onderbouwd wordt verder-- nemen wij niet zomaar over of voor waar aan!

Men is deze mening toegedaan omdat er een 'breuk' zit in het boek; het eerste gedeelte gaat over de trouw van God aan zijn volk en er is een relatie tot de herbouw van de tempel (zie eerder, Haggai). Het tweede deel bevat profetieën over de eindtijd, en gaat in op de toekomst - de *vé*re toekomst - van Israël. Los van wat andere textuele opzet is dit de reden voor de critici om aan te nemen dat dit tweede gedeelte een verzameling geschriften van andere schrijvers zou zijn. Ik verwerp deze gedachtengang. Alleen al om één eenvoudige reden: de Joden zouden nooit hebben toegestaan, naar mijn mening, dat dergelijke profetieën door anderen opgeschreven onder de naam Zacharia zouden worden opgenomen. Daar is ook geen enkele legitieme reden voor. Een tweede reden is dat een [legitieme profeet](#) het nú "schouwt" of uitlegt en onderwijst, het verleden, de (eventuele) nabije én de verre toekomst. En dit is **exact** wat in Zacharia gebeurt:

- Hoofdstukken 1-7
  - Het "heden" - de wederopbouw van de Tempel, bemoediging van het volk;
  - de nabije toekomst - een periode van voorspoed welke geprofeteerd wordt voor of tot het volk dat meewerkt aan de herbouw van de Tempel;
  - een terugblik op het verleden en bemoediging voor de toekomst
- Hoofdstukken 8-14
  - profetieën over de *vé*re toekomst van Israël tot zelfs ná de bedeling van de Gemeente.
Terecht merken de schriftcritici hier op dat dat er nergens "historische feiten of gegevens" worden genoemd zoals de herbouw van de Tempel en data. Omdat deze helemaal niet van belang zijn in dit kader!

Wat zien we hier? Dat een juiste toepassing van de juiste, exegetische, methoden én basiskennis van de Schrift zéér belangrijk zijn. Hebben we die kennis niet, dan laten we ons zonder pardon op het verkeerde been zetten door de onjuiste, on-Schriftuurlijke, benadering van de schriftcritici. Er is namelijk al geen enkele reden deze "kennis" --welke zij poneren over het boek-- over de mensen uit te gieten. Het leidt niet tot een beter begrip van de Bijbel, maar alleen maar tot wantrouwen ten opzichte van hetgeen de Bijbel ons wil geven aan inzichten! Hetgeen God zélf ons wil (door)geven via Zijn profeten - waarvan Petrus in zijn 2e brief, 1:21, zegt:

*"want nooit is profetie voortgekomen uit de wil van een mens, maar, door de heilige Geest gedreven, **hebben mensen van Godswege gesproken**".*

Dit is dan ook de benadering welke wij kiezen bij het bestuderen van dit boek, Zacharia. Het is van Godswege gesproken!

Inhoud van het boek: de Messias!

Zoals we al zagen is het boek ingedeeld in *twéé* hoofdgedeelten; het *éér*ste gedeelte handelt over verleden, heden en nabije toekomst van Israël en staat in het teken van de herbouw van de Tempel. De indeling die in de NBV-vertaling wordt aangehouden is eigenlijk niet juist (wederom een punt waarop de schriftcritici een misser maken, zij rekenen hoofdstuk 8 tot het *éér*ste deel!). Vanaf hoofdstuk 8 namelijk veranderd de "focus" van de profetieën van Zacharia. De eerste zeven hoofdstukken zijn visioenen en profetieën. In hoofdstuk 8 spreekt God:

"Zo zegt de HERE: Ik keer weder tot Sion en Ik woon binnen Jeruzalem; Jeruzalem zal de stad der trouw, en de berg van de HERE der heerscharen zal de berg der heiligheid genoemd worden. Zo zegt de HERE der heerscharen: Er zullen weer oude mannen en vrouwen op de pleinen van Jeruzalem zitten, ieder met een stok in de hand vanwege zijn hoge leeftijd. Ook zullen de pleinen der stad vol zijn van jongens en meisjes, die daar spelen. Zo zegt de HERE der heerscharen: Al zal dit in de ogen van het overblijfsel van dit volk in die dagen te wonderlijk zijn, zou het dan ook in mijn ogen te wonderlijk zijn? luidt het woord van de HERE der heerscharen. Zo zegt de HERE der heerscharen: **Zie, Ik verlos mijn volk uit het land van de opgang en uit dat van de ondergang der zon; Ik**

breng hen terug en zij zullen binnen Jeruzalem wonen. Zij zullen Mij tot een volk en Ik zal hun tot een God zijn, in trouw en in gerechtigheid." (Zacharia 8:3-8).

God Zélf zal weer onder Zijn volk wonen. Hij zal ze bijelkaar verzamelen in Israël. Zijn ze ooit volledig teruggekeerd? Zijn ze ooit verlost uit de genoemde landen? Is het ooit zo geweest, gerekend vanaf Zacharia, dat dit gebeuren heeft plaatsgevonden? Dat Israël, als Volk, weer God diende en Hij daar aanwezig was en zij hem dienden? Zacharia's boek of profetie neemt een keer in hoofdstuk 8 en gaat over naar de "verre toekomst" (gezien vanuit de profeet's standpunt). De profetieën in de navolgende hoofdstukken maken dus een integraal onderdeel uit van zijn eerdere profetieën en/of zijn het logische vervolg. Hij spreekt over de tijd dat de Messias teruggekeerd is en zijn volk, Israël, Hem als Koning heeft aanvaard: het [Duizendjarig Rijk](#) of Messiaanse Vrederijk!

Het is bekend dat Jesaja van de Oud Testamentische profeten de meeste profetieën heeft gedaan over de terugkeer van de Messias en het Messiaanse Rijk. Daarnaast profeteert hij ook over de Grote Verdrukking (Zacharia 13:7-9) en de verlossing daaruit. Afgezien van Jesaja heeft Zacharia de meeste profetieën over deze tijd gedaan. Zacharia profeteerde over het feit dat de Heer verkocht werd voor dertig zilverstukken (Zacharia 11:12-14) maar ook in de eerdere hoofdstukken profeteerde hij reeds over de Messias: als Koning en Priester (hoofdstuk 6:12, 13 - over het hoofd van de priester Jozua heen. Bedenk: Jozua is in het hebreuws Joshua. Net als dat Jezus de Griekse vorm is van deze naam Joshua!). En in Zacharia 12:10, 11 zien we een dubbele profetie: éérst lezen we dat Israël in de (verre) toekomst de Here Jezus zal aanvaarden als Messias omdat ze zullen zien degene die ze doorstoken hebben. En in dat "doorstoken" schuilt de tweede profetie: de kruisiging, waarbij inderdaad Zijn lichaam doorstoken werd!

Zo zien we dat het boek Zacharia, bij een korte beschouwing nog maar, in tegenstelling tot wat de schriftcritici beweren, een duidelijke samenhang heeft en een **eenduidige boodschap!** Dit duidt op één schrijver en één Geest die dit boek heeft geïnspireerd. Het boek schildert, na een zware tijd van vervolging, een schitterende toekomst voor Israël. Een toekomst die mogelijk zéér nabij is omdat de eerste tekenen van herstel van het rijk van Israël al in 1948 zijn begonnen!

MALEACHI

De naam Maleachi betekent: "Mijn Boodschapper". Maleachi was de láátste boodschapper of profeet van het Oude Testament. Na hem was de eerstvolgende profeet Johannes de Doper, die de komst van de Messias, Jezus, voorbereide als een soort van heraut.

Van Maleachi's persoonlijke leven is niets bekend. Hij was een man die zonder aanzien des persoons of angst het woord van God bracht aan de mensen die zich niet wilden bekeren van hun zonde en hypocriete levenswandel. De toestand en tijd waarin het volk zich bevindt is dezelfde als die in Nehemia en in Ezra hoofdstuk zeven tot tien. Daarmee is het boek te dateren op ca. 444 - 425 v.Chr.

Centrale thema's

Maleachi wijst, namens de Here, het volk op het volgende:

- De priesters verwaarloosden en negeerden hun plichten/dienst;
- De mensen hielden zich niet aan de wet, ze verwaarloosden hun plicht en gaven lamme en kreupele dieren als tienden;
- De mensen twijfelden openlijk aan God's goedheid en zijn liefde voor hen;
- Echtscheiding en overspel was een 'normale zaak' geworden.

De Here moet deze toestanden streng veroordelen en laat Maleachi dan ook een boodschap brengen die dreigend van toon is, en niet troostend. Het is een oordeelsprediking. In het boek wordt een speciale stijl gebruikt om de boodschap over te brengen: de profeet stelt een 'retorische vraag' of poneert een stelling. Dan gaat hij de bezwaren tegen zijn stelling opnoemen en deze zelf bestrijden of weerleggen. De stijl is: "jullie zeggen" en daartegenover wordt gesteld "dit zegt de Here". Het is de stijl van (s)preken geworden in de synagogen.

Dag des Heren

In hoofdstuk 3:22-24 roept Maleachi op de Wet van Mozes te onderhouden, en doet hij nog een bijzondere profetie: hij kondigt de komst van Elia aan "voordat de dag van de Heer aanbreekt". Veel uitleggers verklaren eenvoudigweg dat dit Johannes de Doper was. Inderdaad wordt dit door de Here Jezus bevestigd.

Want de profetieën van alle profeten en van de wet reiken tot de dagen van Johannes. En voor wie het wil aannemen: hij is Elia die komen zou.
(Matteus 11:13,14, NBV).

En daarna zou hij, Elia, er voor zorgen dat iedereen zich met elkaar zou verzoenen. Waarom is dit niet gebeurd? Hier zitten we met een bijzonder verschijnsel: de Here Jezus kwam voor Israël. Veel uitleggers zijn van mening dat wanneer toen het volk de Messias had aangenomen het Duizendjarig Rijk zou zijn ingegaan. Israël verwierp echter de Here Jezus, waardoor het volk (tijdelijk) terzijde zou worden gesteld en de Here Jezus een volk verzameld uit de heidenen. De Here zelf zegt hier dat alle profetieën reiken tot de de dagen van Johannes. De tijd is feitelijk stilgezet **voor Israël** en straks zal God weer verder gaan met hen. Dat is wat in de [Romeinenbrief](#) (Romeinen hoofdstuk 9 - 11) ook uitgelegd wordt door Paulus. Daarom is alles wat in de Wet en de Profeten is tot aan Johannes. Daarna "houdt het op" voor Israël. Pas wanneer het volk tot bekering komt gaat God verder met hen.

In de (in het Oude Testament) verborgen tussentijd handelt God met de Gemeente. Deze [bedeling van de Genade](#) is een periode welke wel (achteraf) terug te vinden is in het Oude Testament maar voor de profeten volstrekt ongrijpbaar en duister was. Petrus schrijft hierover het volgende:

Naar deze zaligheid hebben gezocht en gevorst de profeten, die van de voor u bestemde genade geprofeteerd hebben, terwijl zij naspeurden, op welke of hoedanige tijd de Geest van Christus in hen doelde, toen Hij vooraf getuigenis gaf van al het lijden, dat over Christus zou komen, en van al de heerlijkheid daarna. Hun werd geopenbaard, dat zij niet zichzelf, maar u dienden met die dingen, welke u thans verkondigd zijn bij monde van hen, die door de heilige Geest, die van de hemel gezonden is, u het evangelie hebben gebracht, in welke dingen zelfs engelen begeren een blik te slaan. (1 Petrus 1:10-12)

De periode waarin wij leven is door God wel degelijk voorzien. Evenals de houding van Israël. Het is zelfs geprofeteerd. Het is wat God wilde, omdat anders de Here Jezus niet als zoenoffer was gestorven en opgestaan. De theorie dat het Duizendjarig rijk gevestigd zou worden wanneer Israël de Here Jezus aanvaard had (en Johannes als Elia had erkend) is niet meer dan een theorie, die geen stand kan houden. Wél is het dus zo dat het moment zal komen, voor de 'dag des Heren' (de dag van oordeel) dat het volk Israël zich met God zal verzoenen. En dán zal God verder gaan handelen met Israël en zal het volk weer zijn: Ami (= Mijn volk, zie de bespreking van [Hosea](#)).

Noten:

(1) Helaas wordt dit gedeelte, totaal uit zijn verband gerukt, vaak toegepast op gelovigen persoonlijk. Mensen wordt met deze tekst "in de hand" **verboden** om bepaald gedrag te vertonen, bijvoorbeeld het drinken van een glas wijn of roken (wat uiteraard een ongezonde gewoonte is, laat daar geen misverstand over bestaan!) onder verwijzing naar het "citaat" dat men daardoor "de tempel Gods schendt". Dit is dus volstrekt onjuist en zeer onbijbels. Het gaat hier, gezien het verband, om de Gemeente, het Heilige Lichaam van Christus.

Bronnen:

- Bijbelwijzer, NBG
- Barnes' Notes on the Bible
- "De Profeten", [Homepage](#) W. van Dam
- Nieuwe Bijbel Vertaling (2004), "schooleditie".